

Treball de fi de grau

Títol

Autor/a

Tutor/a

Departament

Grau

Tipus de TFG

Data

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

Castellà:

Anglès:

Autor/a:

Tutor/a:

Curs:

Grau:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès:

Compromís d'obra original*

L'ESTUDIANT QUE PRESENTA AQUEST TREBALL DECLARA QUE:

1. Aquest treball és original i no està plagiat, en part o totalment
2. Les fonts han estat convenientment citades i referenciades
3. Aquest treball no s'ha presentat prèviament a aquesta Universitat o d'altres

I perquè així consti, afegeix a aquesta plana el seu nom i cognoms i el signa:

***Aquest full s'ha d'imprimir i lliurar en mà al tutor abans la presentació oral**

ÍNDIX

1. Introducció.....	2
2. Objectius.....	4
3. Objecte d'estudi.....	5
4. Metodologia.....	6
5. Marc teòric.....	8
5.1. Rio de Janeiro 2016.....	8
5.2. Els diaris.....	13
5.3. Jocs Olímpics i Mitjans de comunicació.....	18
6. Treball de Camp.....	23
6.1. Estratègies dels mitjans.....	23
6.2. Comparativa de les mostres dels diaris.....	27
6.3. Anàlisi.....	43
7. Conclusions.....	55
8. Bibliografia i Webgrafia.....	59
9. Índex d'imatges i taules.....	61

1. INTRODUCCIÓ

Aquest Treball Final de Grau estableix un anàlisi comparatiu del tractament que va fer la premsa generalista catalana dels recents Jocs Olímpics de Rio de Janeiro 2016. La idea de fer un treball sobre la cobertura dels Jocs Olímpics (JJOO) ve de molt enrere. Sempre m'ha semblat que és la competició que més reforça els valors de l'esport, la seva antiguitat i origen la doten d'un prestigi inexistent o no tant accentuats en la resta d'esdeveniments esportius.

Aquesta visió que tenia dels JJOO va fer que fos el meu gran objectiu i somni personal, ser algun dia jugador olímpic. El meu somni es va realitzar amb 22 anys, al 2012 als Jocs Olímpics de Londres. A la seu britànica vaig confirmar el què pensava, els Jocs Olímpics van més enllà d'una competició esportiva, tot es magnifica i durant un mes ets l'elit de l'esport mundial. Londres no només em va servir per complir un objectiu personal sinó també per adonar-me d'altres aspectes que no es tenen en compte des del punt de vista de l'atleta però que són molt importants en el transcurs de la competició. Un d'aquests aspectes és la cobertura mediàtica, la quantitat de mitjans de comunicació que lluiten per una entrevista amb qualsevol atleta sigui del país que sigui i practiqui l'esport que practiqui. Tant sols volen enregistrar l'experiència dels esportistes perquè a la Vila Olímpica tothom té la mateixa condició.

Sóc jugador d'hoquei herba, un esport minoritari que no acostuma a sortir en els mitjans de comunicació. Però la meua pròpia experiència olímpica em va demostrar com la selecció espanyola d'hoquei herba passava a ser notícia durant la competició olímpica, com de la nit al dia es passa de ser un esportista o equip anònim a ser l'esperança de medalla per una delegació olímpica d'un país. Això és quelcom especial, que només ho pot aconseguir els Jocs Olímpics.

A partir d'aquesta vivència vaig veure la repercussió que té aquest esdeveniment esportiu i vaig prendre consciència del paper que cada quatre anys adquireixen els esports minoritaris. No té res a veure la dedicació i atenció dels mitjans de comunicació envers els esports minoritaris durant la competició

olímpica en comparació amb la resta de temps que conforma el cicle olímpic de quatre anys. És per això que en aquest treball vull analitzar què s'acaba publicant a la premsa de tota la feina que fan els periodistes i mitjans de comunicació durant aquesta competició.

He tingut la sort de participar en dues edicions dels Jocs Olímpics -Londres 2012 i Rio de Janeiro 2016- i de dues maneres diferents. El resultat en ambdues és pràcticament el mateix, aconseguint el diploma olímpic al 2012 pel 6è lloc, i al 2016 pel 5è lloc. Però així com a Londres l'equip va començar malament la competició amb un empat i una derrota, a Rio de Janeiro vàrem començar guanyant els tres primers partits. Aquest aspecte és important perquè el tractament i pes mediàtic que vàrem tenir el passat mes d'agost no el vàrem tenir al 2012. Amb això vull dir que en els mitjans es té molt en compte la dinàmica i els resultats dels esportistes i si sembla que s'està fent un bon campionat es té molta més repercussió. Per això en els Jocs Olímpics de Londres no vaig tenir tant la sensació de ser notícia, en canvi a Rio de Janeiro va ser on vaig veure el poder que tenen els mitjans i va ser on vaig observar que per un període de temps passaves a ser algú en el món de l'esport espanyol i català. Aquesta reflexió és només des de la vessant d'atleta, en aquest treball la intenció és poder-ho demostrar.

Aquest canvi tant exagerat va fer que comencés a preguntar-me i a reflexionar sobre com es veu reflectit el treball que fan els professionals de la informació en els mitjans de comunicació. Opino que tinc el privilegi de tenir una doble visió que em permet observar i entendre el treball dels mitjans de comunicació en la ciutat seu i concretament dins d'una vila olímpica, així com el producte final que aquesta feina genera.

El periodisme esportiu sempre ha estat una de les professions que més m'ha cridat l'atenció i especialment els Jocs Olímpics. És per això que aprofito el Treball Final de Grau per realitzar un estudi que no ha tingut cabuda durant la carrera, ja sigui per falta de temps, per les grans dimensions del tema, o fins i tot per la complexitat d'aquest. Durant la carrera universitària he realitzat peces periodístiques referents als Jocs Olímpics però mai amb tanta profunditat com

ho pretenc fer en aquest treball. Em sembla una bona oportunitat per realitzar un estudi sobre la competició que, a priori, paralitza el món esportiu cada quatre anys i que per sort coincideix amb l'any post-olímpic.

M'agradaria destacar l'aspecte que des del meu punt de vista augmenta la importància dels Jocs Olímpics, la capacitat de poder eclipsar el futbol en els mitjans. És l'únic esdeveniment esportiu que pot fer que el futbol passi a un segon pla dins de l'actualitat esportiva, potser és cert que el fet que al mes d'agost no hi hagi competició de futbol ajuda, però tot i així és una època on el mercat de fitxatges està obert i per tant és un període calent pel que fa a possibles notícies i exclusives en el món del futbol. Em sembla fascinant que els JJOO puguin desplaçar el monopoli que té el futbol en els mitjans de comunicació i que es deixi de prioritzar un esport que s'ho emporta tot en detriment dels múltiples esports on els catalans i espanyols destaquen i dominen.

2. OBJECTIUS

2.1 Objectiu Principal

L'objectiu principal és comparar la tractament dels JJOO de Rio de Janeiro 2016 entre els quatre grans mitjans catalans de premsa generalista, mitjançant les portades de cadascun d'ells. D'aquesta manera es podrà apreciar quina és la cobertura informativa que fa cada diari generalista analitzat respecte la competició olímpica del 2016.

2.2 Objectius Secundaris

Els objectius secundaris del treball giren al voltant d'aquesta comparativa i ajuden a arribar a les conclusions pertinents de l'objectiu principal. En aquest treball l'objectiu central engloba els objectius secundaris, per tant, els objectius secundaris que intenta respondre aquest treball són els següents:

- Esbrinar quantes vegades apareixen en portada els Jocs Olímpics.
- Observar la importància que dóna cada mitjà als Jocs Olímpics respecte el futbol.
- Detectar quins són els esports que concentren l'atenció mediàtica.
- Veure quins èxits espanyols (medalles) estan presents a les portades i quins no.
- Observar la presència de notícies extra-esportives referents als Jocs Olímpics que publica cada mitjà i si aquestes roben protagonisme a èxits espanyols en les portades.
- Observar la presència de notícies sobre esportistes olímpics estrangers, i en cas afirmatiu, si aquestes roben protagonisme en les portades a èxits espanyols.

En definitiva, el que es pretén és analitzar com es tracta la competició olímpica en cadascun dels quatre mitjans analitzats.

3. OBJECTE

L'objecte d'estudi és el tractament dels quatre diaris generalistes de Catalunya envers els Jocs Olímpics, aquests són La Vanguardia, El Periódico, Ara, i El Punt Avui. Escullo quatre perquè crec que és suficient plural per veure diferents maneres de tractar la informació i diferents línies editorials.

Escullo la premsa generalista perquè com a tal ha de decidir i triar què apareix en la portada del diari perquè el seu espai destinat a l'esport és més reduït que en la premsa esportiva. A la premsa generalista, l'esport comparteix espai amb informació generalista de tots els àmbits i, per tant, es poden extreure més conclusions a mode comparatiu. En un principi dubtava entre triar la premsa generalista o la premsa esportiva, però em vaig decantar per la generalista entenent que la premsa esportiva disposa de tot l'espai de la portada com per cobrir d'una manera equilibrada l'actualitat esportiva sigui o no referent als Jocs Olímpics.

L'edició dels Jocs Olímpics que trio és la de Rio de Janeiro 2016 ja que són els més recents i crec que l'estudi està dins del termini per ser considerat com a actual i d'interès contextual. La majoria d'estudis que es fan sobre uns Jocs Olímpics es realitzen l'any posterior a la celebració d'aquests així que he tingut la sort de poder elaborar el treball de fi de grau en l'any post-olímpic.

4. METODOLOGIA

Aquest treball es centra en la comparació i estudi de les portades de quatre mitjans de premsa escrita, La Vanguardia (versió en català), El Periódico (versió en català), l'ARA, i El Punt Avui (edició nacional).

S'escullen les portades com a objecte d'estudi perquè són simptomàtiques del què el mitjà considera les notícies més importants del dia, per tant, es podrà observar què és rellevant per a un mitjà i què no ho és. Haver d'escollir entre diverses notícies esportives fa que el diari hagi de triar quin èxit esportiu té més pes per aparèixer en portada.

Les seccions d'esport no tenen aquesta vessant de selecció ni de decisió ja que el nombre de pàgines que cada mitjà analitzat destina a la secció d'esports és molt flexible i es compren entre quatre i setze pàgines aproximadament. Aquest fet implica que totes les disciplines que esdevenen notícia tenen presència dins de la secció d'esports, sigui l'espai que sigui. L'altre fet important consisteix en que la secció d'esports d'El Punt Avui és un diari especialitzat que es diu l'Esportiu, i que arriba a les vint pàgines. Les seccions d'esport tenen espai suficient per tractar informació de qualsevol esport i de qualsevol àmbit relacionat amb els Jocs Olímpics, així doncs, queden fora dels objectius d'aquest treball.

La metodologia comença per un marc teòric on el que es pretén és veure quins estudis hi ha sobre la relació entre la competició olímpica i la premsa generalista. Aquests estudis seran útils per partir d'una base establerta i conèixer els àmbits estudiats i les conclusions que s'han extret d'aquests. La presència del marc teòric està realitzada a través de cerques a Internet així com al Centre d'Estudis Olímpics (CEO) de la Universitat Autònoma de Barcelona. A més a més, en el marc teòric s'explica l'edició dels Jocs Olímpics de Rio de Janeiro 2016, les novetats respecte altres edicions, la participació d'esportistes espanyols, les facilitats per a la premsa a la ciutat seu, i també una breu definició de cada mitjà analitzat amb informació de context.

Seguint els punts marcats en els objectius del treball s'ha començat per localitzar totes les mostres dels quatre diaris i descarregar-les de les hemeroteques de les quatre pàgines web. Mitjançant la subscripció online que ofereixen els mitjans s'ha tingut accés als arxius en format PDF. La subscripció de La Vanguardia és de 9'90€ al mes, la d'El Periódico 4'99€ al mes, la de l'ARA 25€ trimestrals, i la d'El Punt Avui de 48€ anuals.

Un cop descarregades les mostres s'ha procedit a separar dia a dia els diaris per tal de poder veure la comparativa entre tots ells. Separades per dia i mitjà cada portada s'ha elaborat un esquema fet a mà que servirà per no haver d'anar consultant cada mostra i per tenir en un sol document tota la informació necessària, com són totes les notícies referents als Jocs Olímpics i l'espai que ocupen.

Tota la informació, dades, i xifres d'aquest treball ha estat en base a aquest esquema, evidentment s'han consultat puntualment les mostres de portades però sempre consultes de caràcter de comprovació. Cada taula i cada apartat temàtic realitzat en aquest treball ha significat una lectura de l'esquema, ja que la metodologia que s'ha seguit és l'anàlisi per temàtiques, no per mitjà ni per dia.

Les entrevistes als cap de secció d'esports dels quatre diaris s'ha realitzat mitjançant el correu electrònic facilitat a través de trucades a les seus dels quatre mitjans de comunicació. La importància de les entrevistes és destacada ja que s'expliquen les accions que cada mitjà ha emprès per cobrir la competició olímpica del passat mes d'agost.

5. MARC TEÒRIC

5.1. Rio de Janeiro 2016

Els Jocs Olímpics de Rio de Janeiro 2016 són els primers que es disputen a Sud-Amèrica. Aquest fet innovador no eximeix als organitzadors de respectar tota la normativa recollida a la més que coneguda Carta Olímpica. En aquest document es reflecteix tota la regulació que ha de tenir en compte el Comitè Organitzador dels Jocs Olímpics així com el Comitè Olímpic Internacional (COI).

De la Carta Olímpica cal destacar varis punts que tenen importància en aquest treball; el primer és el concepte d'olimpisme (COI, 2016: 10). L'olimpisme modern va ser concebut per Pierre de Coubertin l'any 1894 juntament amb el Congrés Internacional Atlètic de París. D'aquesta iniciativa es va constituir el COI, i dos anys més tard, al 1896, van tenir lloc els primers Jocs Olímpics moderns a la ciutat grega d'Atenes. L'olimpisme consta d'uns principis recollits a la Carta Olímpica, aquests tenen a veure amb la relació de l'olimpisme com a filosofia de vida que ressalta i combina el conjunt harmònic del cos, la voluntat i l'esperit, així com l'associació de l'esport amb la cultura i l'educació. Per tant, l'olimpisme proposa crear un estil de vida basat en l'alegria de l'esforç, el valor educatiu del bon exemple, la responsabilitat social i el respecte pels principis ètics fonamentals universals. El seu objectiu és posar l'esport al servei del desenvolupament de l'ésser humà per tal de crear una societat pacífica i compromesa amb la dignitat humana.

L'olimpisme també defensa que la pràctica esportiva és un dret humà, tota persona té la possibilitat de practicar esport sense cap tipus de discriminació, ja sigui per raça, color, sexe, orientació sexual, idioma, religió, o ideologia, i amb joc net. (COI, 2016: 11). El COI és l'organització que exerceix d'autoritat en matèria de compliment de l'olimpisme.

A la Carta Olímpica es dediquen uns punts enfocats al cobriment mediàtic de l'esdeveniment així com a les publicacions relatives a aquest. En aquest

document que estableix la constitució olímpica s'explica la voluntat de promoure i expandir el moviment olímpic a través de la cobertura mediàtica dels Jocs Olímpics. El COI dictamina les normes envers aquesta cobertura a través del contracte de ciutat seu, on es limita l'actuació periodística a professionals acreditats en qualsevol àmbit de la comunicació, en cap cas un atleta, un entrenador o un membre del personal oficial pot realitzar aquestes tasques. En el contracte de la ciutat seu, s'especifica entre altres coses el següent punt: "Des del dia de l'obertura de la Vila Olímpica fins al final dels Jocs Paralímpics, una política de xarxa oberta es durà a terme en i al voltant de tots els llocs importants Olímpics, centres de transport i altres llocs utilitzats en relació amb els Jocs. El COI es comunicarà amb el Comitè Organitzador dels Jocs Olímpics (COJO), almenys dos anys abans de l'inici programat dels Jocs, una llista (que pot ser actualitzada) dels principals canals de mitjans socials, mitjans de comunicació en línia, llocs web i plataformes de mitjans acreditats que hagi de ser completament accessible per a tots els participants i espectadors dels Jocs com a part d'aquesta política de xarxa oberta." (COI, 2016: 25)

Seguint l'exemple dels Jocs Olímpics d'Atlanta 1996, Sydney 2000, Atenes 2004, Beijing 2008 i Londres 2012, a Rio de Janeiro també es va establir la quota total de 5.800 acreditacions per a la premsa. Cal diferenciar el procés que han de realitzar les ràdios i les televisions amb el que ha de realitzar la premsa escrita i fotogràfica. Els primers s'han de dirigir directament amb el COI, en canvi, els segons es gestionen a través del Comitè Olímpic Nacional. Sota aquesta normativa, es va establir un calendari per fixar els processos d'assignació d'acreditacions per a mitjans de comunicació i periodistes.

El calendari constituït pel COI ressalta vuit dates:

- Juliol del 2014: El COI notifica a tots els Comitès Olímpics Nacionals les seves assignacions d'acreditacions de premsa per Rio 2016.
- Del 6 al 8 d'agost del 2014: Segona sessió d'informació mundial sobre premsa a Rio.

- Del juliol del 2014 al gener del 2015: Període durant el qual tot aquell que volgués sol·licitar acreditacions per Rio 2016 podia contactar amb els corresponents Comitès Olímpics Nacionals.
- 5 de març del 2015: El Comitè Organitzador de Rio 2016 distribueix els formularis de premsa per nombre d'acreditacions i publicacions de premsa relacionades a través de la seva Extranet als Comitès Olímpics Nacionals.
- 5 de juny del 2015: Data límit pels Comitès Olímpics Nacionals per retornar completats els formularis mencionats en el punt anterior i informar a les organitzacions de premsa (mitjans de comunicació) l'assignació territorial de cadascun.
- 5 de novembre de 2015: L'organització de Rio 2016 distribueix els formularis d'acreditació de premsa per nom a tots aquells Comitès Olímpics Nacionals que prèviament haguessin retornat completats els formularis de premsa per nombre.
- 5 de febrer de 2016: Data límit pels Comitès Olímpics Nacionals per a retornar completats els formularis de premsa per nom, enumerant els noms de cada mitjà de comunicació que han estat acceptats per ser acreditats.
- Maig del 2016: El Departament d'Acreditacions de Rio 2016 distribueix Targetes d'Acreditació i Identitat Olímpica (OIAC) no vàlides als Comitès Olímpics Nacionals per a que aquests els distribueixin entre les seves organitzacions de premsa. Les OIAC actuen com a Visa dins de Brasil.

Als Jocs Olímpics de Rio de Janeiro 2016 es van desenvolupar un total de 41 disciplines que van concentrar 11.237 atletes –309 espanyols – de 207 països diferents. La delegació olímpica espanyola va aconseguir un total de disset medalles, set ors, quatre plates i sis bronzes.

A continuació es mostren les 41 disciplines olímpiques amb la representació espanyola en cadascuna d'elles i les medalles obtingudes:

Esport	Nº participants	Gènere (M) i/o (F)	Or	Plata	Bronze
Atletisme	48	M i F	1	1	0
Bàdminton	2	M i F	1	0	0
Basquetbol	24	M i F	0	1	1
BMX	0	0	0	0	0
Boxa	2	M	0	0	0
Ciclisme muntanya	3	M	0	0	1
Ciclisme pista	3	M i F	0	0	0
Ciclisme ruta	6	M i F	0	0	0
Esgrima	0	0	0	0	0
Futbol	0	0	0	0	0
Gimnàstica Acrobàtica	0	0	0	0	0
Gimnàstica artística	3	M i F			
Gimnàstica rítmica	6	F	0	1	0
Golf	4	M i F	0	0	0
Halterofília	4	M i F	0	0	1
Handbol	15	F	0	0	0
Hípica cross	1	M	0	0	0
Hípica doma clàssica	4	M i F	0	0	0
Hípica salts	4	M i F	0	0	0
Hoquei herba	33	M i F	0	0	0
Judo	5	M i F	0	0	0
Lluita grecoromana	0	0	0	0	0
Lluita lliure	1	M	0	0	0
Natació	23	M i F	1	0	1
Natació aigües obertes	1	F	0	0	0
Natació sincronitzada	2	F	0	0	0

Piragüisme aigües tranquil·les	9	M i F	2	0	1
Piragüisme eslàlom	2	M i F	1	0	0
Pentatló modern	0	0	0	0	0
Rem	4	M i F	0	0	0
Rugby 7	25	M i F	0	0	0
Salts trampolí	0	0	0	0	0
Taekwondo	3	M i F	0	1	1
Tenis	9	M i F	1	0	0
Tenis taula	3	M i F	0	0	0
Tir amb arc	4	M i F	0	0	0
Tir olímpic	6	M i F	0	0	0
Triatló	6	M i F	0	0	0
Vela	14	M i F	0	0	0
Voleibol	0	0	0	0	0
Voleibol platja	4	M i F	0	0	0
Waterpolo	26	M i F	0	0	0

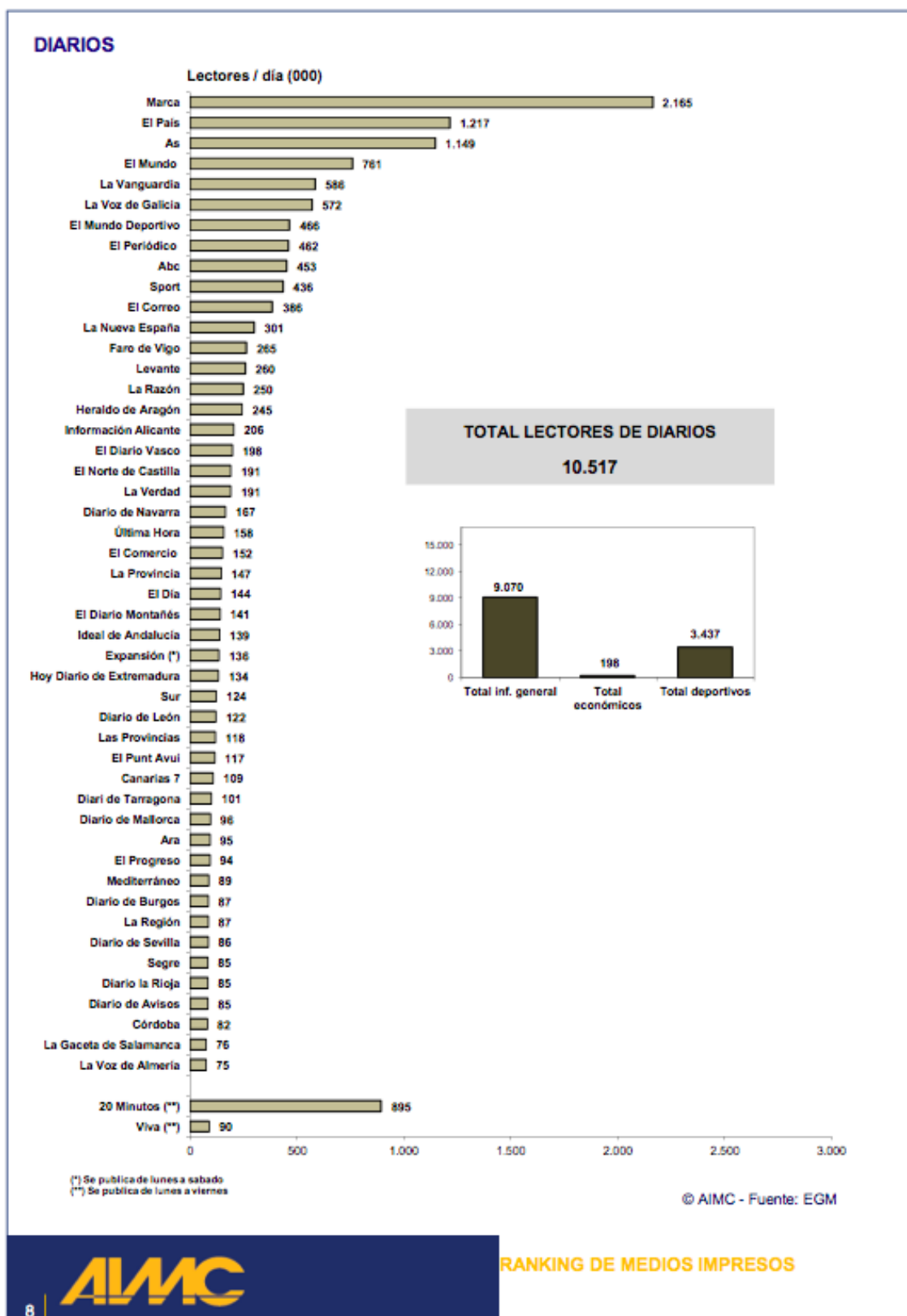
Font: Elaboració pròpia amb dades del COE

Les novetats de Rio 2016 respecte als anteriors jocs olímpics van ser la inclusió de la modalitat de rugby 7 i el golf.

Com a cada edició dels Jocs Olímpics, l'organització ha de construir o habilitar un espai, anomenat *Main Press Center*, on els mitjans de comunicació i els seus professionals puguin desenvolupar les tasques periodístiques amb condicions. El *Main Press Center* dels Jocs Olímpics de Rio estava ubicat a la localitat de Barra de Tijuca i va ser inaugurat el dia 11 d'abril del 2016. Aquest centre restaria obert 24 hores al dia durant la competició olímpica i tenia capacitat per acollir fins a 25.000 professionals de la comunicació en un recinte de més de 26.000 metres quadrats. El *Main Press Center* comptava amb una àrea d'oci i entreteniment equipada amb tot tipus de dispositius per seguir les competicions en directe.

5.2. Els diaris

Imatge 1: Diaris amb més lectors a Espanya, febrer-novembre de 2016

Font: Estudio General de Medios (EGM). Febrer-Novembre 2016, pag. 8.

La Vanguardia

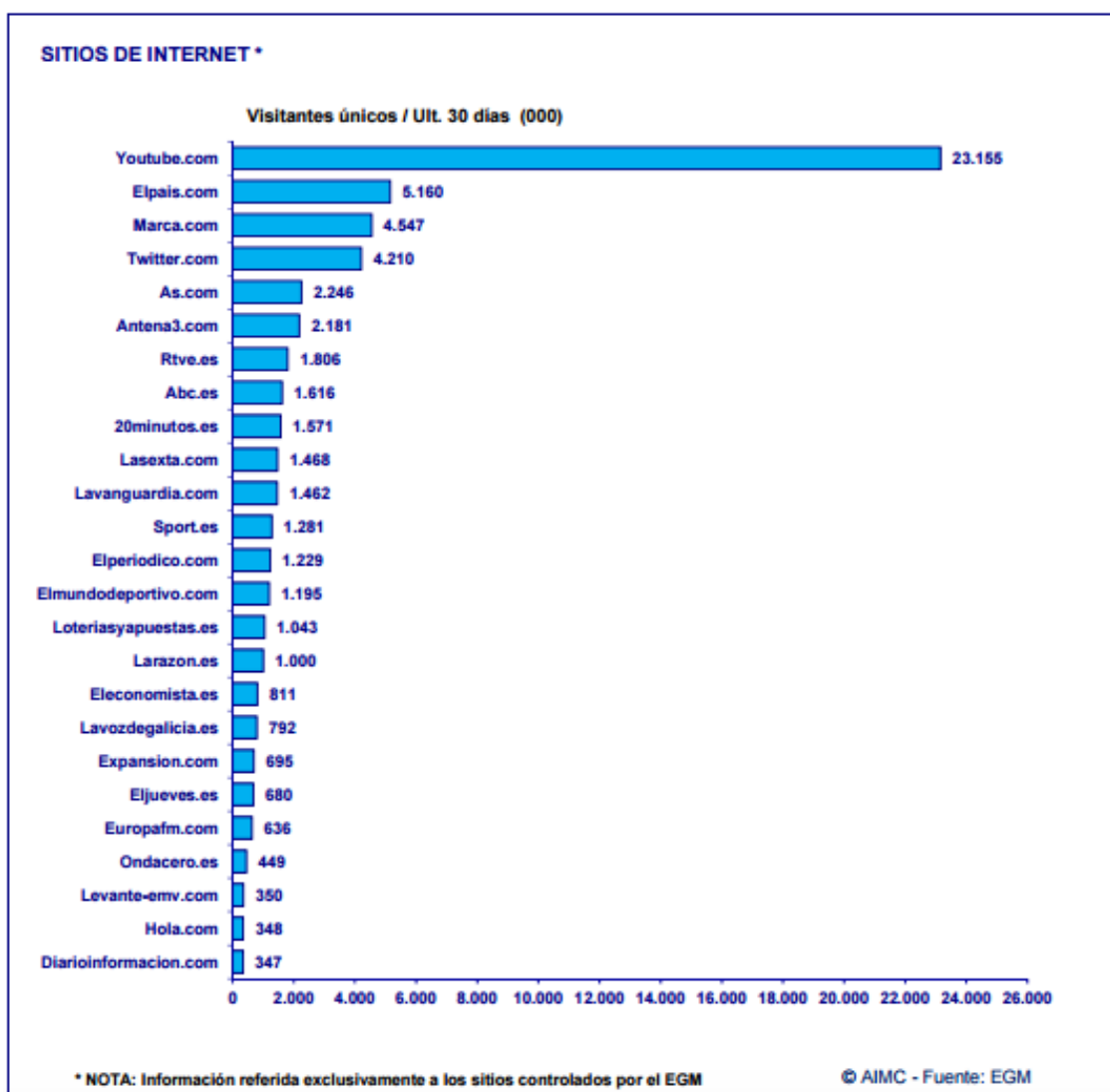
La Vanguardia és un mitjà de premsa generalista fundat al 1881 i editat pel Grupo Godó, el seu propietari és Javier Godó, Compte de Godó. Aquest grup és el holding català de comunicació més gran, és el líder destacat a Catalunya en tots els suports comunicatius rellevants.

La història de La Vanguardia comença el 1 de febrer de 1881 quan dos empresaris d'Igualada, Carlos i Bartolomé Godó Pié, publiquen el primer número del diari. Definit aleshores com “diari polític d'avisos i notícies”, va néixer com a òrgan d'expressió d'una facció del Partit Liberal de Barcelona, que aspirava a guanyar l'alcaldia de la ciutat. Set anys més tard, va començar la història de La Vanguardia com a diari independent, plural i modern.

És un diari que consta d'edició tant en llengua catalana com en llengua castellana, és un dels dos rotatius més venuts a Catalunya i el diari català més venut a l'Estat espanyol. La seva seu està a Barcelona, concretament a l'Avinguda Diagonal 477, i té una periodicitat diària amb un preu de 1' 30 euros. Segons les últimes dades de la *Oficina de Justificación de Medios (OJD)* La Vanguardia té una mitjana de tirada de 142.706 i una mitjana de difusió de 122.334.

La Vanguardia té una pàgina web on mostra la seva versió digital i on els subscriptors poden gaudir de les rèpliques de les edicions en paper en format digital. A nivell de xarxes socials, el compte de *Twitter* d'aquest mitjà en castellà té 778.804 seguidors, en canvi el compte en català el segueixen 91.658 usuaris.

Imatge 2: Pàgines webs més visitades a Espanya, octubre-novembre de 2016

Font: Estudio General de Medios (EGM). Octubre-Novembre 2016, pag. 11.

El Periódico

El Periódico de Catalunya és un diari d'informació general que té seu a Barcelona i es publica en dues versions, una en castellà i l'altra en català. Aquest mitjà de comunicació es va fundar el 26 d'octubre del 1978 per Antonio Asensio Pizarro i actualment pertany al Grupo Zeta. Al 1976 Antonio Asensio va fundar Ediciones Zeta S.A a través de la qual va llençar la revista setmanal *Interviú*, un any més tard va adquirir la revista satírica *El Jueves*. L'èxit d'aquestes dues revistes va propiciar la creació del El Periódico de Cataluña l'any 1977.

Segons les últimes dades de la *Oficina de Justificación de Medios (OJD)*, El Periódico de Catalunya té una mitjana de tirada de 110.118 i una mitjana de difusió de 85.303. El preu d'El Periódico de Catalunya és de 1'30 €. El compte de *Twitter* de la versió castellana d'El Periódico té 468.723 seguidors, en canvi el compte en català en té 67.194.

Imatge 3: Visites a la web d'El Periódico durant el mes d'agost de 2016

Día	N. únicos	Visitas	Páginas	Día	N. únicos	Visitas	Páginas	Día	N. únicos	Visitas	Páginas
1	34.127	45.121	158.405	11	30.611	40.373	155.420	21	27.564	36.496	129.908
2	32.429	42.833	156.152	12	30.176	39.512	150.106	22	30.915	40.730	148.653
3	31.353	41.446	148.707	13	24.248	31.881	111.835	23	31.371	41.433	157.609
4	30.097	39.888	148.335	14	24.574	32.128	111.019	24	38.583	50.855	202.469
5	30.470	40.113	147.040	15	27.296	36.312	131.373	25	36.637	48.237	190.895
6	24.778	32.659	113.244	16	32.716	43.127	162.567	26	39.841	50.744	174.307
7	28.746	37.066	125.764	17	31.954	41.973	152.114	27	33.270	41.807	142.699
8	31.660	41.470	151.771	18	31.608	41.860	148.686	28	32.918	42.468	146.051
9	32.768	43.289	159.726	19	29.620	39.138	140.400	29	38.680	50.572	175.244
10	31.531	41.495	155.365	20	25.978	34.342	122.600	30	39.988	52.423	188.786
								31	36.537	49.048	173.289

Font: Oficina de Justificación de la Difusión (OJD). Agost 2016, pag. 1.

ARA

El diari ARA és un diari d'informació generalista que s'edita a Barcelona per a Catalunya, les Illes Balears, Andorra i part de la Comunitat Valenciana. El mitjà en qüestió es va fundar el 28 de novembre del 2010 i tenia com a objectiu fomentar i difondre la cultura i la llengua pròpia catalana.

El grup Cultura 03 és el propietari d'aquest diari que té un preu de 1'30€.

Segons les últimes dades de la *Oficina de Justificación de Medios (OJD)*, el Diari ARA té una mitjana de tirada de 24.208 exemplars i una mitjana de difusió de 14.271. A la xarxa social de *Twitter* només té el compte en català i el segueixen 334.505 usuaris.

Imatge 4: Visites a la web del diari ARA durant el mes d'agost de 2016

<u>Dia</u>	<u>N. únics</u>	<u>Visitas</u>	<u>Páginas</u>	<u>Dia</u>	<u>N. únics</u>	<u>Visitas</u>	<u>Páginas</u>	<u>Dia</u>	<u>N. únics</u>	<u>Visitas</u>	<u>Páginas</u>
1	136.909	184.169	339.371	11	132.468	166.052	290.918	21	111.514	140.621	242.507
2	132.753	176.315	331.120	12	101.112	131.583	240.930	22	132.288	169.614	305.812
3	129.532	170.088	311.369	13	92.788	118.760	212.244	23	120.753	155.196	288.520
4	112.366	148.454	279.180	14	99.363	126.133	217.411	24	139.992	186.317	341.611
5	118.184	152.845	279.266	15	107.963	139.200	244.148	25	120.539	156.257	286.042
6	108.005	138.561	245.058	16	127.675	163.534	288.902	26	114.466	147.531	273.818
7	112.796	145.249	252.868	17	117.400	153.429	274.161	27	101.656	128.608	225.359
8	126.226	165.425	294.463	18	123.441	160.717	300.038	28	135.958	172.322	293.976
9	127.537	165.477	302.778	19	124.735	158.157	282.285	29	158.002	204.780	375.023
10	133.311	169.763	310.965	20	111.805	139.428	245.857	30	144.022	190.428	368.441
								31	132.929	177.943	350.194

Font: Oficina de Justificación de la Difusión (OJD). Agost 2016, pag. 1.

El Punt Avui

El Punt Avui és el diari català resultat de la fusió entre dues capçaleres com eren El Punt i l'Avui. El primer d'aquest, El Punt va néixer el 24 de febrer del 1979 com a diari comarcal de Girona, en canvi el diari Avui ho va fer el dia 23 d'abril del 1976 per a tota Catalunya. El 27 de novembre del 2009 el diari El Punt que pertanyia a Hermes Comunicacions va comprar el 100% de les accions del diari Avui. D'aquesta manera naixia el primer gran grup de comunicació escrit en català, però no va ser fins el 31 de juliol del 2011 que van unificar definitivament les capçaleres sota el nom de l'actual El Punt Avui. L'objectiu era clar, ser el tercer diari més llegit de Catalunya sota el gran domini de La Vanguardia i El Periódico de Catalunya. El preu de El Punt Avui és de 1'20€.

Segons les últimes dades de la *Oficina de Justificación de Medios (OJD)*, El Punt Avui té una mitjana de tirada de 30.643 exemplars i una mitjana de difusió de 22.796. El compte de *Twitter* d'El Punt Avui és únicament en català i té 142.523 seguidors.

Imatge 5: Visites a la web d'El Punt Avui durant el mes d'agost de 2016

Dia	N. únics	Visites	Pàgines	Dia	N. únics	Visites	Pàgines	Dia	N. únics	Visites	Pàgines
1	56.446	66.393	139.651	11	47.196	54.999	119.039	21	42.181	49.962	107.871
2	53.338	62.482	134.219	12	40.528	47.717	108.225	22	48.333	56.846	123.461
3	49.802	58.603	128.995	13	35.181	41.241	93.037	23	51.778	60.380	125.816
4	44.145	52.264	116.813	14	38.586	45.305	100.041	24	56.822	66.074	135.634
5	44.079	52.040	114.351	15	40.801	48.281	104.509	25	51.942	60.810	133.008
6	37.779	44.286	95.680	16	47.018	55.199	118.586	26	60.881	70.780	141.685
7	38.952	45.884	100.250	17	45.988	53.720	113.256	27	48.795	57.096	115.025
8	45.189	53.288	118.773	18	44.164	51.607	110.984	28	45.652	54.280	115.117
9	45.010	53.211	115.196	19	43.423	51.064	112.519	29	58.169	68.784	145.893
10	44.802	52.426	113.463	20	36.310	42.525	93.658	30	51.363	60.814	135.170
								31	44.829	53.055	118.364

Font: Oficina de Justificación de la Difusión (OJD). Agost 2016, pag. 1.

La tria d'aquests quatre mitjans respon a la intenció de buscar el màxim pluralisme en quan al tractament dels Jocs Olímpics en l'àmbit de la premsa catalana. La Vanguardia i El Periódico de Catalunya són els dos grans referents de premsa generalista catalana i és bàsic per aquest treball veure quina estratègia segueixen ambdós mitjans que estan clarament consolidats. D'altra banda, també és important analitzar el tractament que rep la competició olímpica per part de dos mitjans de comunicació més novells com són el Diari ARA i El punt Avui. Aquests tenen pocs anys de vida i s'han hagut de buscar un forat en el mercat de la premsa generalista on hi ha els dos gegants com són La Vanguardia i El Periódico de Catalunya. La comparació és suficientment plural com per arribar a conclusions clares i observar les diferències entre els quatre diaris, tenint en compte que n'hi ha dos que són els referents i dos que són de relativa nova creació.

5.3. Jocs Olímpics i Mitjans de Comunicació

La relació entre els Jocs Olímpics i els mitjans de comunicació ha estat molt alterada pels diversos canvis tecnològics i innovacions que s'han patit durant el darrer segle. Per entendre els Jocs Olímpics com els entenem a dia d'avui cal fer una mirada enrere i observar com es tractaven les diferents edicions olímpiques a nivell comunicatiu.

La premsa escrita és, segurament, l'àmbit comunicatiu que menys ha evolucionat respecte les possibilitats que ofereixen altres vies de transmissió d'informació com són la ràdio, la televisió, i sobretot Internet. Per tant, és obvi que la rigidesa que té el model comunicatiu de la premsa escrita s'ha convertit en una limitació pel que respecte a l'evolució tecnològica envers els seus competidors, que edició rere edició han anat implementant les novetats per tal d'arribar a més públic i millorar la qualitat del contingut.

L'estudi *La Comunicación en el Deporte Global: los Medios y los Juegos Olímpicos de Verano (1894-2012)*, mostra les diverses etapes que han anat sorgint en la relació entre mitjans de comunicació i els Jocs Olímpics. En aquest document es pot apreciar que la premsa no ha tingut gaire pes en el tractament de la competició olímpica pel que fa a les innovacions tecnològiques si es compara amb la ràdio i sobretot, la televisió i Internet. L'únic exemple on es demostra el pes de la premsa és durant el període que compren els JJOO d'Amsterdam 1928 i de Los Angeles 1932, on la pressió dels diaris juntament amb les restriccions del comitè organitzador van fer que les retransmissions radiofòniques no fossin protagonistes comunicatives dels Jocs Olímpics fins als de Berlín 1936. Aquest retràs va consistir en la inexistència de retransmissions radiofòniques durant els Jocs Olímpics d'Amsterdam 1928 i Los Angeles 1932, ja que temporal i tècnicament eren possibles, però la força que tenia aleshores la premsa (juntament amb altres factors) van fer que fins a Berlín 1936 la ràdio no retransmetés els Jocs Olímpics (Fernández Peña, Emilio, i Ramajo Hernández, Natividad, 2014: 706).

Tot i que la premsa no hagi canviat massa al llarg de la seva història, la societat sí que ha evolucionat. Actualment estem immersos en una societat "esportivitzada" i on els mega-esdeveniments esportius són considerats NOMS -Nou Objecte-Món Social- (Llopis Goig, Ramón i García Ferrando, Manuel, 2015: 110). Aquest fet fa que s'arribin a reconèixer les anelles olímpiques per damunt d'altres logotips com per exemple el de la ONU, el d'Unicef, o de la Unió Europea (Llopis Goig, Ramón i García Ferrando, Manuel, 2015: 118).

La visibilitat i reconeixement social que han adquirit els Jocs Olímpics com a marca en un àmbit mundial és resultat del mandat de Juan Antonio Samaranch que va comprendre el període entre 1980 i 2001 en que, com argumenten els autors de *La Comunicación en el Deporte Global: los Medios y los Juegos Olímpicos de Verano (1894-2012)*, l'expresident espanyol del COI va ser el responsable de la comercialització dels Jocs Olímpics. Accions que van dotar a aquesta competició de la opinió pública i la imatge mundial que té actualment. (Fernández Peña, Emilio, i Ramajo Hernández, Natividad, 2014: 708).

D'aquí ve la importància que tenen els mitjans de comunicació respecte la cobertura dels Jocs Olímpics. Aquesta competició és igual d'important que altres mega-esdeveniments que es tracten en altres àmbits de l'actualitat siguin política, economia, societat, cultura, etc. Per això el bon seguiment i tractament dels Jocs Olímpics per part de la premsa generalista és bàsica per informar a una societat que demana informació esportiva més enllà del que acostuma a sortir en les seccions esportives de les principals capçaleres d'informació general. Els Jocs Olímpics són una oportunitat pels *mass media* per arribar a més gent, per donar veu a esports que mai formen part de l'actualitat mediàtica i, que el fet de ser mitjans d'informació general, fa que hagin de reflectir la repercussió que té la competició olímpica donat al reconeixement popular que tenen els Jocs Olímpics comentat anteriorment.

Com diu Miguel de Moragas a l'article *Deporte y Medios de comunicación. Sinergias crecientes*, “..Els mitjans de comunicació no només difonen els valors i els usos socials de l'esport, sinó que els transformen, implicant a milions de persones que mai han practicat ni practicaran esport: els espectadors i sobretot els telespectadors”. Evidentment cal analitzar aquesta frase ja que el què està dient Miguel de Moragas és que l'esport ha calat en la societat actual, que ja no és només un aspecte industrial o comercial, sinó que forma part dels trets culturals de la societat actual (de Moragas, Miguel, 1994).

És important doncs, entendre el concepte *d'Agenda-Setting* que McCombs explica en el document “*The agenda-setting function of mass media*”. És un concepte referent a la política però totalment aplicable en qualsevol àmbit que

tracti un mitjà de comunicació. L'*agenda-setting* consisteix en el poder que tenen els mitjans de comunicació per decidir quins temes formen part de l'actualitat i, per tant, quins continguts apareixeran en els *mass media*. El paper de la premsa en l'*agenda-setting* no és triar una ideologia o dir als lectors què opinar sobre uns temes, sinó en definir quines són les temàtiques més rellevants i les que formaran part de l'opinió pública. Que un partit de lliga del Futbol Club Barcelona tingui més presència en la portada i aparegui abans en la secció d'esports que l'actuació d'un atleta espanyol i/o català a uns Jocs Olímpics és quelcom que decideix el mitjà. D'aquesta decisió es genera la prioritització de notícies futbolístiques envers les olímpiques, s'està enviant un missatge subliminal al lector que el futbol és més important que la cita olímpica, i per tant, el mitjà està influïnt en la opinió pública (McCombs, Maxwell, 1972).

Miguel de Moragas comenta en el seu article la influència dels mitjans de comunicació en l'esport fins al punt que gràcies als *mass media* hi ha una periodització dels grans esdeveniments per tal que no es solapin, el calendari agafa dimensions internacionals i això es deriva en millores d'índex d'audiències en nous esports, l'adaptació d'horaris de les competicions amb prioritat i exigències dels mitjans. Aquest autor també explica la responsabilitat dels mitjans de comunicació envers la creació d'una nova dimensió de la victòria i la derrota: "*S'incrementa notablement el triomfalisme de la victòria, que ara es magnifica com a esdeveniment almenys nacional, però també augmenta el dramatisme de la derrota. Aconseguir la quarta o cinquena posició en uns Jocs Olímpics, perdre un partit de futbol, pot arribar a ser viscut com un fracàs nacional*" (de Moragas, Miguel, 1994).

Per últim, el mateix Miguel de Moragas argumenta que l'esport ha esdevingut una font inesgotable d'informació, d'històries per a ser narrades. Ja no només els propis atletes sinó també tot el què envolta l'esport com són les institucions, els directius, i molts altres aspectes. És per això que els Jocs Olímpics són la màxima expressió mediàtica per aquells esports que no tenen espai en el dia a dia mediàtic, que no entren en l'*agenda-setting* dels mitjans de comunicació.

Fins i tot la internacionalització del calendari comentada anteriorment facilita que els Jocs Olímpics tinguin el pes mediàtic que correspon ja que es desenvolupen durant el mes d'agost, època on l'esport rei com és el futbol està sense activitat.

Si els Jocs Olímpics no són suficient reclam pels *mass media* per donar a conèixer i potenciar els esports minoritaris serà gairebé impossible que en el futur puguin tenir aquesta presència mediàtica.

6. TREBALL DE CAMP

6.1. Estratègies dels mitjans

La Vanguardia

La Vanguardia va destinar a quatre professionals a Rio de Janeiro, segons Joanjo Pallàs –cap de secció d'esports de La Vanguardia- és un nombre adequat a la transcendència de la competició i també un nombre que s'ajusta al pressupost que tenia el mitjà tenint en compte la llarga distància amb la seu olímpica i totes les despeses del seguiment de la competició.

Aquests quatre professionals eren redactors multiplataforma, per tant, elaboraven contingut tant per l'edició en paper com per la pàgina web. La importància de ser redactor multiplataforma per cobrir els jocs Olímpics de Rio de Janeiro és que hi havia molt contingut –competició- de matinada i que per tant era contingut que no entrava a l'edició en paper. Els redactors varen arribar a la ciutat carioca dos dies abans de la competició i es varen quedar fins al final de la mateixa.

En xifres aproximades, La Vanguardia va utilitzar un 20% d'informació d'agències i un 80% de d'informació pròpia. Paral·lelament als continguts esportius, la condició de diari generalista de La Vanguardia va fer que el mitjà es dediqués a continguts de caràcter social, econòmic i polític. Joanjo Pallàs considera que els Jocs Olímpics són més que un esdeveniment esportiu i que, per tant, serveix de pretext per explicar situacions que es viuen en el país organitzador. A més a més Brasil oferia multitud de contrastos en aquests àmbits.

El Periódico

El Periódico va destinar a dos professionals a Rio de Janeiro per cobrir *in situ* la competició, tant Luís Mendiola com Joan Carles Armengol van marxar cap a Brasil dos dies abans que comencessin els Jocs Olímpics. A la plantilla en la

ciutat seu se li ha d'afegir un periodista més, ell és Edu Sotos que és el corresponsal del mitjà en el país sud-americà, al seu rol periodístic se li va sumar l'encàrrec de realitzar material audiovisual com fotografies i vídeos degut a la seva experiència en aquests termes. Per acabar de completar la plantilla, Gerardo Prieto va ser el responsable de cobrir l'atletisme -en aquest cas des de Barcelona-, és l'únic mitjà que assigna un professional per a un esport en concret. Tots els periodistes destinats a Rio de Janeiro eren redactors tant per a la versió digital com per a la impresa (amb la peculiaritat d'Edu Sotos).

Albert Guasch, cap de secció d'esports d'El Periódico, destaca la limitació pressupostària com a factor clau per a la selecció de professionals destinats a la ciutat seu, i confirma que edició rere edició la cobertura es veu disminuïda a efectes econòmics.

Des de la redacció d'esports, s'intentava que el mínim de contingut propi en l'edició impresa fos del 80% i, per tant, el 20% fos informació d'agència. Segons Albert Guasch, El Periódico no tenia cap directriu concreta per a cobrir els Jocs Olímpics, però sí que destaca que és un mitjà que treballa per aconseguir la igualtat entre gèneres, en l'àmbit de l'esport concretament. No només durant els Jocs sinó que el dia a dia intenten trobar aquesta equitat enter homes i dones, però ressalta el cap d'esports que no és quelcom forçat, sinó que ho intenten dur a terme de manera fluida i natural. Les dades extretes de l'anàlisi dels seus continguts -*Google Analytics*- és un factor important per a aquest enfocament, ja que segons Guasch, les visites, les interaccions, i les opinions que es generen al voltant de continguts femenins és molt exitós i per això El Periódico aposta per a l'esport femení, perquè analíticament té rendibilitat.

ARA

L'estratègia per a cobrir els Jocs Olímpics de Rio de Janeiro 2016 del Diari ARA va haver de canviar degut a la baixa per paternitat del seu corresponsal al continent sud-americà. Aquest corresponsal viu a Buenos Aires i estava acreditat pels JJOO però no estava disponible durant la competició olímpica.

Arrel d'aquest inconvenient el Diari ARA va canviar d'estratègia i com que enviar un periodista des de Barcelona durant 20 dies era massa car per al pressupost que tenia el mitjà de comunicació, es van buscar solucions alternatives.

La solució envers la limitació pressupostària va ser comprar els continguts informatius a dos periodistes que si que estaven presents a la ciutat seu. Els dos periodistes van ser l'Albert Montenegro que és periodista *freelance* i va arribar a Rio de Janeiro deu dies abans de la competició olímpica, i en Pau Ramírez corresponsal de RAC1 que viu a Rio de Janeiro i enviava al diari ARA prèvies mesos abans de començar la competició. Aquest últim amb una negociació especial per no crear conflicte d'interessos amb el seu mitjà principal.

Ambdós professionals van desenvolupar tasques com a redactors pel diari ARA i com que aquest mitjà de comunicació va néixer amb la decisió de tenir unificades les tasques de redacció de la versió online i la versió impresa, tota la informació sobre els Jocs Olímpics va ser tractada sota aquest model. En el cas dels dos periodistes als quals se'ls hi comprava el contingut periodístic, es va pactar també sota aquestes condicions, i un redactor a la seu barcelonina del mitjà català ho editava.

El 100% de les imatges eren extretes d'agències però en el cas dels textos llargs o importants tant per web com per paper el percentatge era inferior al 50%. El redactor del diari ARA, des de Barcelona, feia seus els temes intentant afegir veus per telèfon al que podia seguir des de la distància. Sempre que tenien un text fet en directe tenia prioritat. Segons Toni Padilla -cap de secció d'esports de l'ARA-, les agències són claus en esdeveniments amb tanta informació a la vegada, i més si es parla d'un mitjà amb els efectius de l'ARA, amb sis persones per fer tota la secció d'esports.

El Punt Avui

El Punt Avui no va destinar cap professional en condició d'enviat especial a Rio de Janeiro per a cobrir els Jocs Olímpics, però sí que va utilitzar els serveis del seu corresponsal que viu tot l'any a la ciutat carioca i que la seva tasca es basa en les seccions del F.C.Barcelona i de futbol en general. Aquest periodista realitzava tasques de redactor i va cobrir els Jocs Olímpics i els Jocs Paralímpics, s'encarregava sobretot de fer reportatges i entrevistes a esportistes catalans.

Només es va utilitzar un professional per dues raons, la primera és la limitació pressupostària del mitjà, i la segona fa referència a l'assignació d'acreditacions de premsa per part del Comitè Olímpic Espanyol qui només va concedir una acreditació per El Punt Avui.

El Punt Avui va utilitzar poca informació d'agència per a l'edició en paper, al voltant d'un 25%. La raó té a veure amb el públic especialitzat que té el mitjà, molt enfocat a l'esport català, per tant, tot el que es podia seguir des de la redacció per televisió, webs especialitzades, trucades a entrenadors i atletes, i altres mitjans digitals, es redactava des de Catalunya. Gairebé tot sobre el que es va escriure en aquest mitjà en la versió en paper va ser presenciat en directe pels professionals d'El Punt Avui, per tal d'aconseguir enfocar-ho des del punt de vista del mitjà, ja sigui d'un partit de voleibol com la final de l'Usain Bolt.

Pel que fa a l'edició online, tot el que tenia a veure amb aquesta edició es redactava des de la redacció del mitjà. Però cal tenir en compte que la informació d'agència va ser molt rellevant en el contingut online. Lluís Simón -cap de secció d'esports d'El Punt Avui- destaca l'aspecte dels horaris i la diferència horària ja que eren un problema greu pel que fa a l'edició en paper.

6.2. Comparativa de les mostres dels mitjans

La comparativa en la que es basa el treball consisteix en l'anàlisi de les portades, aquestes reflecteixen clarament el què el mitjà vol destacar o considera més rellevant. Per tant, les portades són simptomàtiques del tractament dels Jocs Olímpics i també del què el lector es trobarà a l'interior del diari. Les portades analitzades són 124, corresponents als trenta-un dies del mes d'agost de cadascun dels quatre mitjans.

1 d'agost

En el primer dia del mes d'agost es pot apreciar com La Vanguardia i el Periódico de Catalunya són els únics que publiquen notícies olímpiques a les seves portades. En el cas del diari de Grupo Godó té a veure amb unes declaracions del President del COI sobre els pronòstics de l'edició a Rio de Janeiro. En canvi, el diari del Grupo Zeta destina dues notícies; la primera fa referència al començament dels Jocs Olímpics "de la desunió", i la segona sobre el protagonisme que tindrà l'esport femení en l'èxit de la delegació espanyola.

2 d'agost

La Vanguardia és l'únic dels quatre mitjans analitzats que destina una notícia olímpica en la seva portada, aquesta tracta sobre els errors del comitè olímpic nacional organitzador. A el Periódico de Catalunya no apareix cap notícia sobre els Jocs Olímpics però sí que es destina un espai al futbol, on es diu que el F.C.Barcelona torna a entrenar-se al complet. L'ARA i El Punt Avui no mostren cap notícia esportiva, ni de futbol ni dels Jocs Olímpics.

3 d'agost

L'únic diari que fa referència als Jocs Olímpics és El Punt Avui amb una notícia sobre els 98 esportistes que Catalunya envia a Rio de Janeiro. Els altres tres mitjans no mencionen la competició olímpica en la portada, però El Periódico dedica una espai al futbol amb una notícia sobre la relació del porter del Futbol Club Barcelona Ter Stegen amb el club blaugrana.

4 d'agost

El dia abans de la inauguració dels Jocs Olímpics només La Vanguardia i El Periódico –dos de quatre portades- tracten els Jocs Olímpics. El primer informa que Rio de Janeiro ultima detalls i que s'abaixen els preus de les entrades. Per la seva banda, el Periódico de Catalunya dona veu a que els Jocs Olímpics acullen un equip olímpic integrat per refugiats. Ni el diari ARA ni El Punt Avui parlen sobre els JJOO. En canvi, en tres de les quatre portades es parla de la victòria del F.C.Barcelona contra el Leicester anglès en un partit amistós de pretemporada. L'ARA és l'únic dels quatre que no mostra cap notícia esportiva a la seva portada.

5 d'agost

Els quatre mitjans es fan ressò de l'inici dels Jocs Olímpics de Rio de Janeiro però hi ha varies diferències; la primera consisteix en l'enfocament de la notícia, La Vanguardia i El Periódico de Catalunya fan esment a la simpatia que transmet el país sud-americà amb expressions com l'alegria, la creativitat i al possible carnaval que es viurà en la inauguració. El Punt Avui i el diari ARA es centren més en l'enfocament sobre la inestabilitat política del país, el caos organitzatiu, i el virus Zika, per tant, mostren la prova que té davant la ciutat carioca.

Cal destacar la portada del diari ARA en la que l'esdeveniment esportiu ocupa gairebé el 100% de la pàgina.

6 d'agost

Els quatre diaris mostren en les seves portades l'acte d'inauguració dels Jocs Olímpics. El Periódico de Catalunya aposta per una portada 100% dedicada a la inauguració olímpica, en canvi, els altres tres diaris encasellen la notícia olímpica en la part central.

7 d'agost

En aquest dia es comencen a veure les diferències entre les portades d'un i altre mitjà. La Vanguardia i el diari ARA són els únics que anuncien el diploma olímpic aconseguit pel "Purito" Rodríguez. D'altra banda, el Periódico de Catalunya segueix enfocat en l'acte d'inauguració i no apareix res respecte el ciclisme. El Punt Avui per la seva part, no fa cap mena d'esment als Jocs Olímpics en la seva portada.

8 d'agost

El Punt Avui és l'únic dels quatre mitjans que no destina cap notícia esportiva a la seva portada el dia 8 d'agost, tenint en compte que Espanya aconsegueix la primera medalla olímpica a Rio de Janeiro. Tant La Vanguardia, com el Periódico de Catalunya, com el diari ARA posen a la Mireia Belmonte -guanyadora de la primera medalla per a la delegació espanyola a Rio de Janeiro- a la portada, ocupant la part central d'aquesta.

9 d'agost

La Vanguardia mostra en portada tres notícies sobre els Jocs Olímpics, la primera és aliena a un resultat o a la consecució d'una medalla, el titular és "Hijabs contra biquinis". Té un caràcter religiós com és la vestimenta d'alguns equips de voleibol platja. La segona notícia fa referència als rècords del món dels nadadors Phelps i Ledecky. La tercera notícia, igual que la primera també tracta sobre un tema aliè a resultats o medalles, almenys directament, on el titular destaca l'esforç dels voluntaris olímpics en comparació amb els atletes. El Periódico de Catalunya destaca a Phelps i Ledecky reflectint la seva superioritat. El diari ARA només es centra en Ledecky i per tant en l'esport femení i El Punt Avui només es centra en Phelps i els seu dinovè or olímpic.

10 d'agost

Tres dels quatre diaris analitzats situen en portada la derrota de l'equip masculí de basquet, l'únic que no ho fa és El Punt Avui, que mostra una notícia totalment externa als resultats i a la competició. Aquesta consisteix en les empreses catalanes que tenen presència a Rio de Janeiro 2016 ja sigui l'empresa que construeix l'entorxa olímpica com l'empresa que instal·la la gespa en els camps de futbol. La Vanguardia i el diari ARA mostren també la polèmica que hi va haver sobre el dopatge en la natació pel que fa a una nadadora russa. La Vanguardia posa en portada també la consecució de la Supercopa d'Europa per part del Reial Madrid davant del Sevilla, és el primer dia en què el futbol té protagonisme en una portada generalista catalana, tot i que no té el protagonisme principal. El Periódico de Catalunya només destaca la derrota de l'equip de basquet masculí davant l'equip amfitrió.

11 d'agost

El dia 11 d'agost és el primer dia analitzat en què el futbol és notícia a Catalunya, això és gràcies al torneig Joan Gamper que organitza el Futbol Club Barcelona durant la pretemporada. El Gamper té presència en les quatre portades catalanes, en canvi, els Jocs Olímpics, en aquest cas el nadador Michael Phelps i la consecució de la seva medalla olímpica número vint-i-un,

apareix en tres d'elles. A La Vanguardia Phelps té més protagonisme que el futbol, ja que ocupa l'espai central envers el futbol que ocupa la part superior dreta. El Periódico de Catalunya fa un tractament equitatiu del futbol i de Phelps, ocupant la zona inferior de la portada. El diari ARA, pel contrari, dóna el protagonisme al Torneig Joan Gamper ocupant la zona central de la portada, i destina dues notícies als Jocs Olímpics com són la de Phelps i una on es reflecteix el patiment espanyol referent a complir les expectatives del medaller. El Punt Avui només col·loca el futbol a la seva portada, oblidant per complet qualsevol notícia referent als Jocs Olímpics.

12 d'agost

Dia en que la nadadora Mireia Belmonte es proclama campiona olímpica, és una notícia molt important i els quatre mitjans així ho demostren en les seves portades. El Periódico de Catalunya té la peculiaritat de destinar el 100% de la seva portada a la nadadora de Badalona. A part de Mireia Belmonte, aquest dia també es va proclamar campiona olímpica la piragüista basca Maialen Chourraut, però només La Vanguardia se'n fa ressò.

13 d'agost

El dia 13 d'agost és un dia curiós pel que fa a la selecció de notícies per a les portades dels quatre diaris catalans. És el primer dia dels que s'han analitzat en que les portades no tenen cap notícia en comú les unes amb les altres, només una frase de La Vanguardia correspon a la notícia principal de El Periódico de Catalunya. La Vanguardia dóna el pes de la portada a una notícia olímpica aliena a lo esportiu, i és que la notícia tracta sobre una nena d'una favela que assisteix a un partit olímpic de rugbi. El diari del Grupo Godó és l'únic que mostra a la seva portada l'or olímpic que aconseguixen els tenistes Rafael Nadal i Marc López en la prova de dobles. El Periódico de Catalunya destaca la medalla de bronze en halterofília que aconseguix la Lidia Valentín –nascuda a Lleó- i també destaca el titular “tres dones, quatre medalles” remarcant la importància que estava tenint l'esport femení fins al moment. El mitjà del Grupo Zeta dóna presència al tennis titulant “Nadal passa a les semifinals” però sense anomenar l'or en dobles dels tenistes espanyols. El Punt Avui dóna el protagonisme de la seva portada a dos notícies olímpiques, la primera és la consecució del quart or olímpic del nadador Phelps a Rio de Janeiro, la segona és la fulminació del rècord a la prova d'atletisme dels 10.000 metres aconseguit per l'etiop Ayana. El diari ARA va decidir que els Jocs Olímpics no mereixen tenir presència en la portada d'aquest dia.

14 d'agost

Tres dels quatre diaris destaquen l'or olímpic en tenis per part de Rafael Nadal i Marc López -notícia que La Vanguardia va donar el dia anterior-. El Punt Avui i el diari ARA mostren aquest or com a única notícia esportiva de les seves portades, en canvi, El Periódico de Catalunya, n'afegeix una altra com és la victòria humiliant del basquet masculí a Lituània. La Vanguardia no parla sobre l'or en dobles de tenis perquè ja ho va fer en la portada anterior, el que sí que apareix en la seva portada és la derrota en semifinals del tenista Rafael Nadal en la prova individual. A part, també sorgeix un dels grans reclams dels Jocs Olímpics com és el velocista jamaicà Usain Bolt el qual està a punt per competir.

15 d'agost

El 15 d'agost és el segon dia que el futbol entra en la actualitat esportiva, el Futbol Club Barcelona juga l'anada de la Supercopa d'Espanya contra el Sevilla Club de Futbol. La victòria de l'equip català per zero a dos en terres andaluses pren el protagonisme a la competició olímpica. La Vanguardia situa a la part central el futbol, i deixa a la part inferior dreta de la portada a la derrota del tenista Rafael Nadal en la lluita pel bronze olímpic. El Periódico de Catalunya també destaca el futbol en la part central de la portada, deixant dos

petits espais al costat de la notícia futbolística per a la derrota del tenista de Manacor i pel llegat que deixa el nadador nord-americà Michael Phelps. El Punt Avui també dedica un petit espai a la part inferior de la portada pel nadador de Baltimore i les seves 28 medalles olímpiques, però la part central de la portada està enfocada a la victòria blaugrana en la Supercopa d'Espanya. El diari ARA decideix que els Jocs Olímpics no tenen cabuda en la portada del dia i per tant, l'única notícia esportiva que hi ha és referent al futbol.

16 d'agost

Els quatre diaris destaquen la victòria del velocista jamaicà Usain Bolt a la prova reina de l'atletisme com són els 100 metres llisos. El diari ARA mostra aquesta notícia com a l'única esportiva en la seva portada. La Vanguardia i El Punt Avui destaquen, a més a més de Bolt, el rècord del món batut en la prova dels 400 metres llisos per part del sud-africà Van Niekerk. El Periódico també mostra l'or del jamaicà però és l'únic dels quatre mitjans que notifica la classificació a quarts de final de la selecció masculina de basquet.

17 d'agost

El 17 d'agost és un dels dies més curiosos pel que fa a la cobertura dels Jocs Olímpics per part de la premsa generalista catalana. Les portades dels quatre mitjans reflecteixen varies notícies comunes entre totes elles però també apareixen notícies que fan cada portada única. La notícia comuna entre tres dels quatre mitjans és la consecució del quart or de la delegació espanyola, en aquest cas és del piragüista Marcus Walz guanyador de la prova K1 1.000 metres. Aquesta notícia apareix a les portades de La Vanguardia, El Periódico i el diari ARA, però cadascuna tracta la notícia de manera diferent. A La Vanguardia apareix en la zona lateral dreta però no és la notícia esportiva principal. A El Periódico de Catalunya apareix com a única notícia esportiva de la portada i té una posició central, i al diari ARA té un petit espai a la zona lateral dreta sense ser tampoc la notícia esportiva principal.

A La Vanguardia apareix com a notícia central l'or insòlit de l'atleta femenina Shaunae Miller la qual va guanyar en la *foto finish* caient a terra. D'aquesta notícia també se'n fa ressò El Punt Avui, l'únic diari que dona veu al futbol en aquest dia explicant la prèvia del partit del F.C.Barcelona contra el Sevilla Club de Futbol. El diari del Grupo Godó és l'únic dels quatre que fa un esment a la classificació històrica a semifinals del basquet femení espanyol. Per la seva part, el diari ARA destaca dues notícies més a banda de la de l'or de Marcus Walz, una referent a Simone Biles considerada per aquest mitjà com a gimnasta revolucionària, i l'altra referent als canvis de nacionalitat que duen a terme alguns esportistes i alguns comitès olímpics nacional.

18 d'agost

El dia 18 d'agost és el tercer dia en que el futbol torna a l'actualitat mediàtica, aquesta vegada es va disputar la tornada de la Supercopa d'Espanya entre el Futbol Club Barcelona i el Sevilla Club de Futbol, proclamant-se els primers campions d'aquest títol. La conquesta de la Supercopa d'Espanya per part dels blaugranes resta tot protagonisme a les notícies olímpiques, però, tot i així, segueixen tenint presència en les quatre portades.

La Vanguardia dedica un petit espai a la zona inferior dreta per a la classificació del basquet espanyol masculí a la semifinal olímpica i fa un petit esment a la classificació de Neymar –futbolista brasileny del F.C.Barcelona participant a Rio de Janeiro 2016- per a la final olímpica. El Periódico troba dos espais a la zona inferior per a dues notícies olímpiques, la primera és la classificació del basquet espanyol a la semifinal olímpica, i l'altra és per la medalla de plata de l'atleta Orlando Ortega a la prova de 110 metres tanques. El diari ARA només mostra una notícia olímpica en la seva portada i no té res a veure amb cap resultat, sinó que mitjançant una entrevista amb la ex-seleccionadora de l'equip de natació sincronitzada Anna Tarrés, es parla sobre aquest esport. El Punt Avui destaca la classificació de l'equip de Brasil de futbol per a la final olímpica gràcies a Neymar com a única notícia dels Jocs Olímpics.

19 d'agost

Hi ha una notícia que és comuna en les quatre portades, aquesta és l'or en piragüisme de Saul Craviotto i de Cristian Toro en la prova de K2 200m. En el cas del diari ARA i d'El Punt Avui és l'única notícia esportiva de la portada. En el cas de La Vanguardia, es destaquen dues notícies més; la primera fa referència a la històrica classificació per a la final olímpica de l'equip espanyol de basquet femení, i l'altra a la classificació de Carolina Marin per a la final de bàdminton. El Periódico de Catalunya, a més a més de l'or dels dos piragüistes, també apareix la classificació del basquet femení, però la tercera notícia esportiva de la seva portada no té a veure amb la competició olímpica ja que fa referència a com afronta el Futbol Club Barcelona l'inici de la lliga.

20 d'agost

L'or aconseguit per la Carolina Marin en bàdminton i la derrota del basquet espanyol masculí davant l'equip nord-americà només tenen presència a les portades de La Vanguardia i d'El Periódico. A més a més, a La Vanguardia apareix una notícia referent a l'actitud "futbolística" que ha tingut l'afició cariocca impròpia dels Jocs Olímpics. El diari ARA no dedica cap espai de la portada a notícies olímpiques perquè la portada l'ocupa una entrevista amb el jugador del F.C.Barcelona Sergi Roberto.

A El Punt Avui apareixen dues notícies esportives; la primera és sobre l'atleta jamaicà Usain Bolt que conquista l'or a la prova de 200 metres, i la segona és per l'inici de la lliga de futbol dedicada a F.C.Barcelona i R.C.D.Espanyol.

21 d'agost

El 21 d'agost és un dia important per dues raons; la primera perquè coincideix per quart cop el futbol amb els Jocs Olímpics. En aquesta ocasió és la victòria en el primer partit de lliga del Futbol Club Barcelona contra el Real Club Betis Balompié per sis a dos, de la qual els quatre mitjans es fan ressò amb tot el protagonisme de les notícies esportives. La segona raó és que el 21 d'agost és també l'últim dia de competició olímpica, encara queden medalles en joc però alguns mitjans ja comencen a tancar aquesta competició. És el cas de La Vanguardia, l'únic dels quatre mitjans que dedica una notícia -en la zona central- al tancament dels Jocs Olímpics i de com afrontarà aquest fet el país amfitrió. És l'únic mitjà en que els Jocs Olímpics tenen més importància que el futbol.

En el cas d'El Periódico es destaca com a notícia central la victòria del club blaugrana i es reserva dos petits espais al marge esquerra per a la consecució de la medalla de plata del basquet espanyol femení i per a la medalla de bronze del piragüista Saul Craviotto en la prova K1 200m. El Punt Avui, a part de la notícia referent al futbol, només destaca la medalla de plata del basquet femení. El Diari ARA no dedica cap espai a l'actualitat olímpica, ja que només mostra la victòria del F.C.Barcelona a la lliga.

22 d'agost

Ja en període fora de la competició, els quatre mitjans fan referència al tancament dels Jocs Olímpics i a les medalles obtingudes el darrer dia de la competició. La Vanguardia dedica la part central de la portada per a l'adéu dels Jocs Olímpics, i la part inferior a quatre notícies. La primera és sobre l'aconseguit per l'atleta Ruth Beitia en salt d'alçada, la segona és sobre la medalla de plata aconseguida per l'equip espanyol de gimnàstica rítmica, la tercera pel bronze guanyat per l'equip de basquet espanyol masculí, i la quarta pel ciclisme de muntanya on Carlos Coloma aconsegueix el bronze. El Periódico de Catalunya no fa cap tancament de la competició olímpica i posa la medalla de bronze del basquet espanyol masculí com a notícia central de la portada. També reserva tres espais per a les altres tres medalles aconseguides per la delegació espanyola l'últim dia de competició –gimnàstica rítmica, ciclisme de muntanya i salt d'alçada-. El diari ARA dedica l'espai central de la portada per a una notícia referent al canvi d'època que provoca l'adéu de Phelps i Bolt. També mostra en una altra notícia el protagonisme de l'esport femení en la consecució de medalles olímpiques per a la delegació espanyola. El Punt Avui, a l'igual que La Vanguardia, fa un tancament dels Jocs Olímpics amb el titular "Rio abaixa el teló" i dedica un espai a la medalla de bronze del basquet espanyol masculí.

A partir del 22 d'agost el tractament dels Jocs Olímpics en les portades dels quatre mitjans es veu reduït significativament. De les trenta-sis portades restants, només hi ha quatre portades on apareixen notícies olímpiques.

El dia 23 d'agost el Periódico de Catalunya reflecteix en la seva portada una notícia referent als millors i als pitjors aspectes que ha tingut Rio de Janeiro 2016.

El dia 24 d'agost, La Vanguardia destina la zona central de la seva portada a la tornada de la nadadora medallista Mireia Belmonte a terres catalanes.

El 27 d'agost, El Periódico destina una zona important de la seva portada a una entrevista a dues jugadores de l'equip femení de basquet que van conquerir la plata olímpica.

Per últim, el dia 28 d'agost torna a ser el Periódico de Catalunya qui fa esment a una notícia olímpica en la seva portada, aquesta fa referència a que l'esport femení torna a l'oblit després dels Jocs Olímpics.

6.3. Anàlisi

JJOO sense presència en portada

En la següent taula es pot observar les vegades que els Jocs Olímpics no han estat objecte de portada en els diversos mitjans estudiats, d'aquesta manera s'aprecia ràpidament la freqüència en què els quatre diaris han considerat aquesta competició com a notícia rellevant del dia.

	Abans JJOO. (1/8/16 - 4/8/16)	Durant JJOO (5/8/16 - 21/8/16)	Després JJOO. (22/8/16 - 31/8/16)
La Vanguardia	1	0	8
El Periódico	2	0	6
ARA	4	4	9
El Punt Avui	3	2	9

Font: Elaboració pròpia a partir de les mostres dels diaris

Els primers dies d'agost, abans que comencessin els Jocs Olímpics de Rio de Janeiro, els diaris van iniciar la preparació mediàtica de la competició, destinant espai de la portada a aquest gran esdeveniment esportiu. Tenint en compte que la pre-competició són només quatre dies, es pot apreciar com La Vanguardia és el mitjà que més vegades publica en portada els Jocs Olímpics abans que aquests comencin, tant sols un dia van ser absents. La comparació és gradual, ja que es va des de una única portada en la que la competició no té presència com és el cas del diari de Grupo Godó, dues vegades en la que hi ha absència en el cas d'El Periódico, tres absències en quatre dies d'El Punt Avui, i per últim una absència total en el diari ARA dels dies anteriors a la competició.

Durant els Jocs Olímpics La Vanguardia i El Periódico destinen les notícies olímpiques a totes les seves portades compreses els dies que dura la competició, siguin de la temàtica que siguin però els Jocs Olímpics estan presents a totes les portades d'ambdós mitjans. El Punt Avui es troba en una zona intermèdia en l'anàlisi ja que té dues portades sense notícies olímpiques. L'altre extrem és el cas del diari ARA en què els Jocs Olímpics desapareixen de la portada d'aquest mitjà en quatre ocasions, és curiós perquè algunes

d'aquestes 4 portades corresponen a dies on la delegació espanyola aconsegueix medalla. Quan acaba la competició els quatre mitjans abandonen les notícies olímpiques, sí que és cert que El Periódico és el mitjà dels quatre que fa un seguiment més pronunciat dels Jocs Olímpics en la seva finalització, sobretot en l'àmbit de l'esport femení.

Esports amb presència en portada

En la següent taula apareixen només els esports que han estat portada així com les vegades que hi ha aparegut i en el mitjà que es va publicar. És un aspecte important ja que ajuda a entendre què és necessari per aparèixer en portada dels quatre diaris analitzats.

	La Vanguardia	El Periódico	ARA	El Punt Avui	TOTAL
Atletisme	5	3	2	5	15
Bàdminton	1	1	0	0	2
Basquetbol	7	9	1	2	19
Ciclisme de muntanya	1	1	0	0	2
Ciclisme ruta	1	0	1	0	2
Futbol	1	0	0	1	2
Gimnàstica artística	0	0	1	0	1
Gimnàstica rítmica	1	1	0	0	2
Halterofília	0	1	0	0	1
Natació	5	5	5	4	19
Natació sincronitzada	0	0	1	0	1
Piragüisme aigües tranquil·les	2	2	2	1	7
Piragüisme eslàlom	1	1	0	0	2
Tenis	3	3	1	1	8

Font: Elaboració pròpia a partir de les mostres dels diaris

De les quaranta-una disciplines olímpiques a Rio de Janeiro només catorze han estat portada, aquesta xifra és la suma entre els quatre mitjans, però el nombre es redueix si s'estudia cada diari per separat. En el cas de La Vanguardia són onze els esports que han aparegut en portada, a El Periódico són deu, i tant al diari ARA com a El Punt Avui són sis els esports que hi han tingut presència. És una xifra molt baixa, està clar que no tots els esports ni esportistes tenen cabuda en la portada d'un mitjà durant un mes però sí que es pot apreciar una concentració molt concreta d'esports que els mitjans consideren rellevants més enllà dels resultats d'altres esports no tant mediàtics. A la taula queda reflectit el domini dels considerats els esports reis dels Jocs Olímpics com són l'atletisme, el basquetbol i la natació. Tot i que la delegació espanyola ha tingut èxit en aquests tres esports i, per tant, en la majoria de casos està totalment justificada l'aparició en portada d'aquests. Els esports esmentats resten protagonisme a altres que podrien tenir lloc per mèrits esportius però que al no ser esports que normalment estan a l'agenda mediàtica no se'ls hi dóna aquest protagonisme.

Medalles espanyoles en portada

La següent taula mostra totes les medalles de la delegació espanyola a Rio de Janeiro juntament amb l'aparició en portada de cadascuna d'elles en els quatre mitjans, d'aquesta manera es demostra quins mèrits són considerats rellevants per cada diari i quins no. A part, també es podrà observar si el color de la medalla té alguna influència en la decisió de cada mitjà a l'hora de posar l'esport en portada.

Medalla	Disciplina	La Vanguardia	El Periódico	ARA	El Punt Avui
Mireia Belmonte*	200m papallona	✓	✓	✓	✓
Nadal i López*	Tenis dobles	✓	✓	✓	✓
Maialen Chourraut	Piragüisme	✓	✗	✗	✗
Marcus Walz	Piragüisme	✓	✓	✓	✗
Cravotto* i Toro	Piragüisme	✓	✓	✓	✓
Carolina Marin	Bàdminton	✓	✓	✗	✗
Ruth Beitia	Salt d'alçada	✓	✓	✗	✗
Orlando Ortega	110m tanques	✗	✓	✗	✗
Eva Calvo	Taekwondo	✗	✗	✗	✗
Selecció femenina*	Basquetbol	✓	✓	✗	✓
Selecció femenina	Gimnàstica rítmica	✓	✓	✗	✗
Mireia Belmonte*	400m estils	✓	✓	✓	✗
Lidia Valentín	Halterofília	✗	✓	✗	✗
Joel González*	Taekwondo	✗	✗	✗	✗
Saul Cravotto*	Piragüisme	✗	✓	✗	✗
Selecció masculina*	Basquetbol	✓	✓	✗	✓
Carlos Coloma	Ciclisme muntanya	✓	✓	✗	✗
TOTAL		12/17	14/17	5/17	5/17

*Esportistes catalans i equips amb integrants catalans

Font: Elaboració pròpia a partir de les mostres dels diaris

La delegació espanyola va aconseguir un total de disset medalles a Brasil, una xifra idèntica a la que va obtenir fa quatre anys en l'edició de Londres 2012. D'aquestes disset medalles, set són ors, quatre són plata, i sis bronzes.

El Periódico és el mitjà que més vegades destaca la consecució d'una medalla olímpica per part d'un atleta o equip espanyol. Les dues medalles en taekwondo i l'or en piragüisme són els que no apareixen en la portada del diari

del Grupo Zeta. En segon lloc hi ha La Vanguardia que va decidir que el ni les dues medalles del taekwondo, ni la plata en 110 metres tanques, ni el bronze en piragüisme i en halterofília són dignes d'estar a la portada del diari.

El diari ARA i El Punt Avui es queden molt enrere mostrant només cinc medalles cadascun. En la taula es demostra com l'ARA només destaca medalles catalanes –tot i que se'n deixa varies sense publicar- com són les dues medalles de Mireia Belmonte, la dels tenistes Marc López i Rafael Nadal, la del piragüista Marcus Walz, i la de la parella també de piragüistes, Saul Cravotto i Cristian Toro (aquest últim sense ser català).

Per la seva banda, El Punt Avui té un interès especial en el basquetbol ja que de les cinc medalles que mostra en portada, dues són les aconseguides per l'equip masculí i femení de basquetbol. Les altres tres medalles restants, com en el cas de l'ARA, també són medalles aconseguides per catalans com Mireia Belmonte, Marc López i Rafael Nadal, i Saul Cravotto i Cristian Toro.

El Periódico deixa de publicar un or, una plata i un bronze, per tant, no sembla importar el tipus de metall en aquest mitjà. En el cas de La Vanguardia sí que sembla influir la medalla perquè es mostren tots els ors, en canvi, només publica la meitat de plates i de bronzes espanyols. Per la seva banda, l'ARA i El Punt Avui es centren bàsicament en els ors tot i que tampoc els mostrin tots.

Esportistes estrangers en portada

Els Jocs Olímpics són l'escenari idíl·lic on els esportistes poden forjar una carrera esportiva brillant i on poden aconseguir una popularitat mundial. Hi ha varies casos on els mèrits esportius en la competició olímpica ha fet que esportistes esdevinguin fenòmens esportius, clars exemples són el nadador nord-americà Michael Phelps o el velocista jamaicà Usain Bolt. En la següent taula es mostren les vegades que un esportista estranger és portada en un dels quatre mitjans estudiats.

	La Vanguardia	El Periódico	ARA	El Punt Avui	TOTAL
Michael Phelps	2	3	2	3	10
Usain Bolt	2	1	2	2	7
Katie Ledecky	1	1	1	0	3
Neymar Jr.	1	0	0	1	2
Wayde van Niekerk	1	0	0	1	2
Shaunae Miller	1	0	0	1	2
Simone Biles	0	0	1	0	1
Almaz Ayana	0	0	0	1	1

Font: Elaboració pròpia a partir de les mostres dels diaris

Els tres primers esportistes de la taula són tres grans reclams en les darreres edicions olímpiques, veure'ls competir és un dels moments més destacats dels Jocs Olímpics. La seva presència en les portades està totalment justificada perquè són esportistes que estan marcant una època i fins i tot es consideren els millors de la història en els seus respectius esports.

El altres casos són esportistes que destaquen en l'edició de Rio de Janeiro 2016 i que, o bé baten un rècord mundial com l'etiop Almaz Ayana i el sud-africà Wayne Van Niekerk, o bé succeeix quelcom insòlit o curiós com és el cas de la velocista de Bahames Shaunae Miller, que va aconseguir l'or en 400 metres tirant-se al terra per passar davant de les seves competidores. Aquests darrers esportistes són els que provoquen un conflicte o una polèmica (per dir-ho d'alguna manera) ja que ocupen espai a les portades dels dies en què la delegació espanyola aconsegueix medalles o èxits rellevants.

El Punt Avui va mostrar a la portada del 13 d'agost de 2016 a l'atleta Almaz Ayana que va polvoritzar el rècord dels 10.000 metres el mateix dia que Lúdia Valentín aconseguia el bronze en halterofília, notícia que el diari no s'en feia ressò. El mateix diari tampoc destaca en portada del dia 17 d'agost de 2016 l'or aconseguit pel piragüista Marcus Walz ni la classificació històrica de basquetbol femení a semifinals –cosa que sorprèn perquè El Punt Avui fa un bon

seguiment del basquetbol-, en canvi, sí que publica l'insòlit or aconseguit per Shaunae Miller als 400 metres. El mateix 17 d'agost de 2016 l'ARA no mostra la classificació del basquetbol femení a semifinals olímpiques i si que ho fa de la gimnasta Simone Biles.

Pel que fa a Neymar Jr., El Punt Avui prioritza al futbolista blaugrana en la seva classificació per a la final olímpica amb Brasil davant de la plata d'Orlando Ortega en 110 metres tanques i de la classificació per a la semifinal olímpica de l'equip masculí de basquetbol. Per la seva banda, La Vanguardia també ignora la plata d'Orlando Ortega en detriment de l'èxit de Neymar Jr.

Per últim, Wayde Van Niekerk és potser el que més justificat està ja que el 16 d'agost de 2016 no hi va haver cap notícia espanyola rellevant més que la classificació per a quarts de final del basquetbol masculí espanyol, però és poc transcendent ja que aquest equip aspirava a medalla. És per això que tant La Vanguardia com El Punt Avui van publicar en la seva portada el rècord del sud-africà fent que la notícia de basquetbol no es publicués en portada.

La línia és molt fina entre publicar un èxit estranger davant d'una medalla o un èxit espanyol o català. Els exemples anteriors denoten que en molts casos es prioritzen èxits estrangers abans que cedir l'espai a esports que no solen estar a l'agenda mediàtica però que tot i així donen medalles al medaller espanyol.

JJOO vs. Futbol

Són varis els dies en què el futbol i els Jocs Olímpics coincideixen en les portades dels mitjans analitzats. El mes d'agost tot i ser una època on el futbol no té gaire presència cal destacar que es van disputar varies competicions i partits amistosos del F.C.Barcelona. Els dies conflictius entre futbol i Jocs Olímpics són:

- El 4 d'agost de 2016 ja que és el dia anterior a l'inici de la competició olímpica, el F.C.Barcelona disputa un partit amistós contra el campió de la lliga anglesa el Leicester. L'edició de La Vanguardia d'aquest dia dona més importància als Jocs Olímpics que al futbol, destina tres quarts de la

franja de la portada dedicada als esports a Rio de Janeiro i un quart de la franja a la notícia blaugrana. El Periódico en canvi, dóna més pes a la notícia sobre futbol ja que la imatge de la part de la portada dedicada als esports és del F.C.Barcelona.

- El 7 d'agost de 2016 el F.C.Barcelona va disputar un amistós contra l'equip anglès del Liverpool Football Club. La derrota de l'equip blaugrana va quedar totalment ocult en les portades dels quatre mitjans, on els Jocs Olímpics i la consecució del diploma olímpic per part del ciclista "Purito" Rodríguez van tenir tot el pes de l'espai dedicat a l'esport en les portades. El Punt Avui és l'únic dels mitjans que no considera notícia cap fet esportiu.
- El 11 d'agost de 2016 coincideix el Torneig Joan Gamper amb plena competició olímpica. L'anàlisi és complex perquè tant La Vanguardia com El Periódico donen el protagonisme als Jocs Olímpics – concretament a Michael Phelps-, en canvi, el diari ARA i El Punt Avui destaquen el Gamper com a fet principal de l'actualitat esportiva.

Fins aquest punt sembla que el tractament dels Jocs Olímpics respecte el futbol és equitatiu o igualitari, fins i tot es pot dir que en La Vanguardia i El Periódico donen més pes a la competició olímpica. Però tot això canvia a partir de l'11 d'agost de 2016 ja que comencen les competicions oficials de la temporada futbolística. Fins al moment s'havien disputat competicions de futbol amistoses.

- El 15 d'agost de 2016 coincideix l'anada de la Supercopa d'Espanya de futbol que enfronta el F.C.Barcelona amb el Sevilla C.F. Aquest fet fa que canviï la dinàmica entre el futbol i els JJOO, l'actualitat futbolística passa per davant de l'olímpica en els quatre diaris i tot i que els Jocs Olímpics tenen presència, és totalment secundària a nivell d'espai i d'elements tangibles com són les imatges/fotografies.
- Succeeix exactament el mateix el dia 18 d'agost de 2016 en què es disputa la tornada de la Supercopa d'Espanya. El F.C.Barcelona es fa amb el títol i les portades dels quatre diaris es fan ressò de manera principal, no només sobrepassa clarament a l'actualitat olímpica sinó que

també esdevé una notícia principal de la portada en sí en els quatre mitjans analitzats.

- El 20 d'agost de 2016 els mitjans protagonistes són el diari ARA i El Punt Avui. El primer no considera suficientment rellevant cap notícia olímpica per a la seva portada i destaca com a notícia esportiva una entrevista al jugador del F.C.Barcelona Sergi Roberto. Pel diari ARA l'or aconseguit per part de la jugadora de bàdminton Carolina Marín no és digne d'aparèixer en portada. El Punt Avui per la seva banda, iguala dues notícies, una olímpica i una futbolística, però tampoc es fa ressò de l'or olímpic de la Carolina Marín. En aquest cas la notícia olímpica té a veure amb el velocista Usain Bolt i no amb la jugadora de bàdminton espanyola.
- El darrer dia que coincideix el futbol amb els Jocs Olímpics és el 21 d'agost de 2016 on la victòria del F.C.Barcelona davant del Real Betis Balompié en el primer partit de la lliga espanyola torna a ser el protagonista principal de l'actualitat esportiva en les portades menys per La Vanguardia, que considera que el tancament dels Jocs Olímpics i la ressaca que viurà el país és la notícia generalista del dia. En els altres mitjans el F.C.Barcelona té el pes principal de l'actualitat esportiva.

	La Vanguardia	El Periódico	ARA	El Punt Avui
04/08/2016			-	
07/08/2016				-
11/08/2016				
15/08/2016				
18/08/2016				
20/08/2016				
21/08/2016				

 El futbol és la notícia principal dels esports Els JJOO són la notícia principal dels esports. – No hi ha notícies esportives en portada.

Font: Elaboració pròpia a partir de les mostres dels diaris

A mode de reflexió, el futbol segueix sent l'esport rei dels mitjans de comunicació. En aquest apartat s'ha pogut observar com les competicions futbolístiques de caràcter amistós s'equiparen als Jocs Olímpics, i que quan les competicions futbolístiques són oficials predominen clarament –amb alguna excepció– l'agenda mediàtica i en concret les portades. Fins i tot notícies futbolístiques amb un grau de rellevància menor acaben igualant-se a notícies olímpiques sobre medalles espanyoles. És un fet que demostra lo lluny que s'està de tractar de forma correcta els esports considerats minoritaris, i és que si obtenint medalles olímpiques segueixen sense aparèixer en les portades, mai s'aconseguirà que aquests esports tinguin la rellevància que té el futbol. Un exemple és el dia El 19 d'agost de 2016 és un dia significatiu ja que només El Periódico publica en portada una notícia futbolística que té a veure amb l'inici de la lliga de futbol espanyola, la col·loca al nivell d'un or olímpic com és el de la parella de piragüistes Saul Craviotto i Cristian Toro i de la classificació per a la final olímpica de l'equip femení de basquetbol. Aquí es pot apreciar com una notícia futbolística menor es tracta igual que un or olímpic d'un esportista català o espanyol.

Notícies olímpiques extra-esportives

Durant tot el mes d'agost els mitjans tracten temes que no són purament esportius, que no reflecteixen resultats ni dinàmiques dels atletes, sinó que aprofiten aquest esdeveniment esportiu per donar a conèixer notícies de caràcter social, polític, empresarial o organitzatiu, entre d'altres. Que aquestes notícies extra-esportives dels Jocs Olímpics tinguin presència a la portada significa que es perd una oportunitat per mostrar resultats o esports que mai apareixen en portada. Tot i que hi ha alguns casos de notícies extra-esportives que es publiquen abans i després de la competició, la majoria apareixen durant la competició i això implica que el mitjà considera més rellevant un tema extra-esportiu que un resultat d'un atleta.

	La Vanguardia	El Periódico	ARA	El Punt Avui
Dòping	1	0	1	0
Refugiats	0	1	0	0
Sector Empresarial	0	0	0	1
Afició Brasileira	1	0	0	0
Organització	4	2	0	0
Política/Religió	2	1	2	1

Font: Elaboració pròpia a partir de les mostres dels diaris

En ocasions, l'aparició d'aquestes notícies extra-esportives en portada treu el protagonisme a resultats esportius destacats, és per això que cal observar què prioritza cada mitjà en la seva portada i quins resultats perden importància en detriment de notícies extra-esportives. El primer cas és El Periódico el dia 7 d'agost de 2016 on la organització de la cerimònia d'inauguració té tot el pes de l'actualitat olímpica en la portada. Això fa que aquest mitjà no faci menció del primer resultat d'un atleta espanyol en els Jocs Olímpics de Rio de Janeiro, en aquesta ocasió és la consecució del diploma olímpic del ciclista "Purito" Rodríguez.

El segon cas és d'El Punt Avui el dia 10 d'agost de 2016 on s'ignora el resultat de l'equip de basquetbol masculí –dels quals els altres tres mitjans es fan ressò- en detriment de les empreses catalanes que tenen incidència en els Jocs Olímpics.

El tercer cas és de La Vanguardia el dia 13 d'agost de 2016 on la notícia sobre una nena d'una favela li roba el protagonisme a la medalla de bronze de Lúcia Valentín en halterofília.

L'últim cas és torna a ser de La Vanguardia el dia 21 d'agost de 2016 on la notícia sobre l'enfrontament de Brasil amb la ressaca olímpica fa que no hi hagi espai per a la medalla aconseguida pel piragüista català Saul Craviotto.

Aquest anàlisi demostra com no totes les medalles olímpiques són importants, és obvi que sorgeixin notícies extra-esportives en uns Jocs Olímpics, i més tenint en compte que s'organitzaven per primera vegada a Sud-Amèrica i en un país que presentava problemes polítics, socials, estructurals i organitzatius. Però la pregunta que cal fer és si aquestes notícies han de ser portada, si no es poden prioritzar els èxits esportius de la delegació espanyola en la pàgina més important d'un mitjà de premsa escrita.

7. CONCLUSIONS

Aquest Treball de Final de Grau reflecteix grans diferències entre els quatre diaris analitzats. Hi ha una clara diferenciació pel que fa al tractament dels Jocs Olímpics entre els mitjans més tradicionals com La Vanguardia i El Periódico, i els mitjans més recents com l'ARA i El Punt Avui.

La Vanguardia destaca per varis aspectes estudiats en aquest treball. És el mitjà que realitza una millor prèvia els dies anteriors a l'inici de la competició, dedicant espai a notícies olímpiques en tots els primers dies d'agost. És també el mitjà que més varietat d'esports mostra en portada durant els Jocs Olímpics, així com el que més notícies extra-esportives publica. Aquest últim punt demostra l'enfocament en la cobertura de la competició per part del diari, com diu el seu cap de secció Joanjo Pallàs, La Vanguardia aprofita els Jocs Olímpics per explicar la realitat del país sud-americà i la situació que està vivint. Dels quatre mitjans estudiats és el que més s'enfoca en aquesta línia. Quan l'actualitat esportiva coincideix Rio de Janeiro 2016 amb el futbol, aquest diari prioritza sempre la competició olímpica, només el futbol roba el protagonisme dels JJOO quan el Futbol Club Barcelona aconsegueix un títol oficial, les altres competicions ja sigui lliga, amistosos o torneigs de preparació queden en segon pla envers els Jocs Olímpics.

El Periódico destaca per aspectes diferents a La Vanguardia però també es pot dir que realitza una bona cobertura de la competició dels cinc anells. És el mitjà que més èmfasi fa en la competició un cop ha finalitzat i, per tant, és el seguiment més complet. És el diari que més medalles olímpiques espanyoles mostra en portada, donant espai a esports que no acostumen a aparèixer en la pàgina més important d'un mitjà de premsa escrita. El Periódico aposta per un enfocament dels Jocs Olímpics molt concret, l'esport femení. Durant els dies previs i el seguiment de la competició un cop finalitzada, les notícies que tracten sobre l'esport femení tenen un pes importantíssim en les portades. Cosa que denota que aquest diari es centra des d'un primer moment en aquest enfocament i el compleix fins al darrer dia. Durant la competició hi ha moments en què aquest enfocament es difumina ja que hi ha mitjans que publiquen èxits

espanyols femenins que El Periódico no mostra en la seva portada, però, tot i així, són només excepcions puntuals. L'enfocament es pot apreciar en la prèvia de la competició, durant la competició i en la post-competició.

D'altra banda, els mitjans més recents realitzen una cobertura més aviat pobre dels Jocs Olímpics. L'ARA i El Punt Avui es centren en Catalunya com a enfocament de la competició però, un cop realitzat l'anàlisi, s'aprecia que aquest enfocament es torna inexistent en múltiples ocasions.

El diari ARA és el mitjà analitzat que menys vegades mostra la competició olímpica en portada, no fa cap mena de prèvia de la competició fins el dia de la inauguració olímpica. Durant el transcurs dels Jocs Olímpics ignora aquesta competició en quatre ocasions en dies en què la delegació espanyola -i fins i tot atletes catalans- aconseguixen l'or olímpic. Un cop finalitzada la competició tampoc publica cap notícia de seguiment sobre aquesta. Pel que fa a la coincidència amb el futbol, aquest mitjà prioritza gairebé sempre el futbol en detriment dels Jocs Olímpics, encara que hi hagi medalles d'or aconseguides per a atletes catalans.

El Punt Avui -juntament amb l'ARA- és el mitjà que menys varietat d'esports mostra en portada. És també el mitjà que destaca menys medalles olímpiques aconseguides per la delegació espanyola així com notícies extra-esportives referents a Rio de Janeiro 2016. En la prèvia de la competició només hi ha dues ocasions en què els Jocs Olímpics són portada –una d'elles el dia de la inauguració-. Durant la competició hi ha dues jornades en que no té cap mena de presència en portada i el seguiment un cop finalitzada és nul. L'enfocament d'El Punt Avui per a cobrir els Jocs Olímpics s'identifica ràpidament, l'àmbit català és el tema transversal que serveix per plantejar la competició, fins i tot més accentuat que en l'ARA. Apareixen notícies com “Catalunya envia 98 esportistes als JJOO” o “Els altres catalans que fan els Jocs”, però són molts els èxits catalans que el mitjà considera indignes d'aparèixer en portada.

La tipologia de medalla només sembla importar al diari ARA i El Punt Avui ja que es centren en els ors i descuiden la majoria de plates i bronzes aconseguits pels atletes espanyols i catalans. D'altra banda, La Vanguardia també es focalitza en els ors però no s'oblida de les plates ni dels bronzes. L'exemple però és El Periódico, que sense importar la tipologia del metall, publica indistintament tant ors, com plates, com bronzes.

A nivells generals, els mitjans tradicionalment consolidats realitzen una cobertura més completa dels Jocs Olímpics de Rio de Janeiro 2016 envers els mitjans més joves. Els aspectes de caire econòmic no tenen massa influència en el tractament que es fa de la competició olímpica en les portades, la decisió de què és digne de ser portada no es pot vincular amb pressupostos ni amb limitacions econòmiques. La vessant econòmica sí que té influència en el format de les notícies o en la qualitat de les mateixes ja que poder destinar professionals a la ciutat seu dota els continguts d'un valor afegit (com poden ser entrevistes pròpies, per exemple), i d'una visió molt difícil d'aconseguir pels mitjans que no en destinen cap. És per això que les decisions respecte els temes que es publiquen en portada estan desvinculades i aïllades de pressupostos i aspectes econòmics, que solen utilitzar-se d'excusa.

Tot i així, hi ha una relació entre els mitjans que realitzen una cobertura més completa dels Jocs Olímpics -La Vanguardia i El Periódico- amb les seves estratègies pel que fa als periodistes destinats a la ciutat seu. La Vanguardia i El Periódico envien a quatre i tres professionals respectivament. En canvi, l'ARA i El Punt Avui aprofiten els corresponents que viuen a Sud-Amèrica i fins i tot compren continguts a periodistes freelance -com és el cas de l'ARA-

En definitiva, la cobertura dels Jocs Olímpics per part de la premsa generalista catalana es pot diferenciar en dos estils, el primer representant pels mitjans tradicionals que realitzen una cobertura més completa, i el segon representat per als mitjans més recents en què els Jocs Olímpics no sempre tenen una repercussió adequada.

A nivell global, aquest treball confirma que el futbol segueix sent l'esport principal en la premsa escrita generalista catalana, que ni la millor competició del món pot eclipsar l'esport rei. També es confirma que no sempre una medalla olímpica d'un atleta espanyol o català és quelcom rellevant per a un diari. En molts casos es prioritza un fet curiós, protagonitzat per a un atleta estranger, o un fet extra-esportiu dels Jocs Olímpics abans que un èxit d'un atleta espanyol i català.

El medaller olímpic espanyol no sol ser molt extens, la xifra en les darreres edicions sempre gira al voltant de 20 medalles aproximadament -en el cas de Rio de Janeiro 17-, per tant, totes les medalles aconseguides per la delegació espanyola haurien de tenir el seu espai en les portades perquè és quelcom significatiu en l'actualitat esportiva del país.

8. BIBLIOGRAFIA

de Moragas, Miguel (1994): "*Deporte y Medios de Comunicación. Sinergias crecientes*", Revista Telos nº38.

Llopis, R., García-Ferrando, M. (2016): "*Los Juegos Olímpicos como NOMS. El olimpismo en la sociedad deportivizada global*", Revista Española de Sociología, vol.25 (1), 109-131.

Fernández Peña, E., Ramajo Hernández, N. (2014): "*La comunicación en el deporte global: los medios y los Juegos Olímpicos de verano (1894-2012)*". Historia y Comunicación Social Vol. 19. Nº Esp., 703-714.

McCombs, M., Shaw, D. (1972): "*The agenda-setting function of mass media*". Public Opinion Quarterly (1972) 36 (2): 176-187.

Fernández Peña, Emilio (2016): "*Juegos Olímpicos, Televisión y Redes Sociales*". Editorial UOC S.L. Edición 1.

WEBGRAFIA

Rivenburgh, Nancy. (2010): "*The Olympic Games, media and the challenges of global image making. University lecture on the Olympics*" [article online].

Barcelona: Centre d'Estudis Olímpics (UAB). [Data de consulta: 13/02/17]

<http://olympicstudies.uab.es/2010/docs/rivenburgh_eng.pdf>

Fernández Peña, E., Cerezuela, B., Gómez Benosa, M., Kennett, C., de Moragas Spà, M. (2011): "*An Olympic Mosaic: Multidisciplinary Research and Dissemination of Olympic Studies*". CEO-UAB: 20 Years [article online].

Barcelona: Centre d'Estudis Olímpics (UAB). [Data de consulta: 15/02/17]

<http://ceo.uab.es/2010/docs/C40912_3.pdf>

Puig, Josep Maria (2010): "*Olympic marketing: historical overview: university lectures on the Olympics*" [article online]. Bellaterra: Centre d'Estudis Olímpics (UAB). International Chair in Olympism (IOC- UAB) [Data de consulta:

16/02/17] <http://olympicstudies.uab.es/2010/docs/puig_eng.pdf>

Boyle, Raymond (2009): “*Why Sport Matters: New Challenges in the Digital Age*” [artícle online]. Barcelona: Centre d’Estudis Olímpics UAB. [Data de consulta: 19/02/17] <http://olympicstudies.uab.es/2010/docs/boyle_eng.pdf>

de Moragas Spà, M., Rivenburgh, N., Larson, J., (1995): “*Television in the Olympics*” [artícle online]. Barcelona: Centre d’Estudis Olímpics UAB. [Data de consulta: 20/02/17]

<https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=U_u73VtZcJIC&oi=fnd&pg=PR13&dq=Television+in+the+Olympics&ots=9qYfmetbZy&sig=SuFZ9a2Yr3l7QiXVr8EzKL55QEc#v=twopage&q&f=false>

COI (2016): “Carta Olímpica”. [Data de consulta: 24/02/17]. Recuperat de <[http://www.coe.es/2012/TemasInteres2012.nsf/voTemasInteresActivos/2F8B7B9A52C776EEC1257B1000662946/\\$FILE/Carta_Olimpica_2016.pdf](http://www.coe.es/2012/TemasInteres2012.nsf/voTemasInteresActivos/2F8B7B9A52C776EEC1257B1000662946/$FILE/Carta_Olimpica_2016.pdf)>

COI (2016): “Host City Contract 2024”. [Data de consulta: 24/02/17]. Recuperat de <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Documents/Host-City-Elections/XXXIII-Olympiad-2024/Host%20City%20Contract%202024%20-%20Principles.pdf#_ga=2.44900704.578392559.1494934206-32590623.1489230530>

Hemeroteca digital de l’edició en paper en pdf de La Vanguardia

Hemeroteca digital de l’edició en paper en pdf d’El Periódico

Hemeroteca digital de l’edició en paper en pdf de l’ARA

Hemeroteca digital de l’edició en paper en pdf d’El Punt Avui

9. ÍNDEX D'IMATGES I TAULES

Imatges

- Diaris amb més lectors a Espanya, febrer-novembre de 2016.....	13
- Pàgines web més visitades a Espanya, octubre-novembre de 2016.....	15
- Visites a la web d'El Periódico durant el mes d'agost de 2016.....	16
- Visites a la web del diari ARA durant el mes d'agost de 2016.....	17
- Visites a la web d'El Punt Avui durant el mes d'agost de 2016.....	18

Taules

- Delegació espanyola: Disciplines i medalles.....	11
- JJOO sense presència en portada.....	43
- Esports amb presència en portada.....	44
- Medalles espanyoles en portada.....	46
- Esportistes estrangers en portada.....	48
- JJOO vs. Futbol.....	51
- Notícies olímpiques extra-esportives.....	53